

52 / 19

Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
O P E R A.

V O L. I.

*Smüller f.
Ex Num. in Thes. Christianae Reg. Aug.*

L O N D I N I :

Prostant apud GUL. SANDBY in vico dicto Fleetstreet.

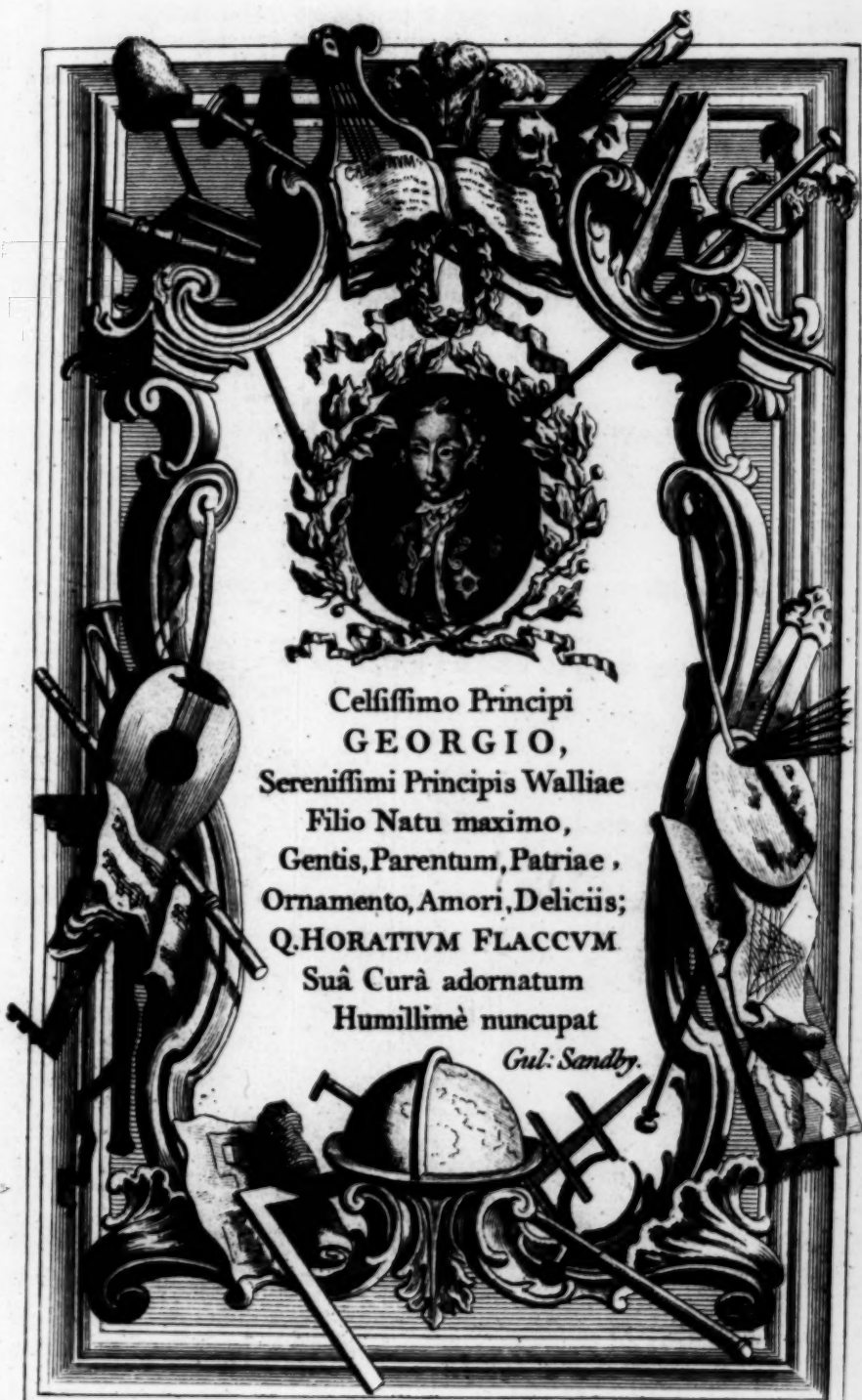
M D C C X L I X.

THE
HISTORICAL

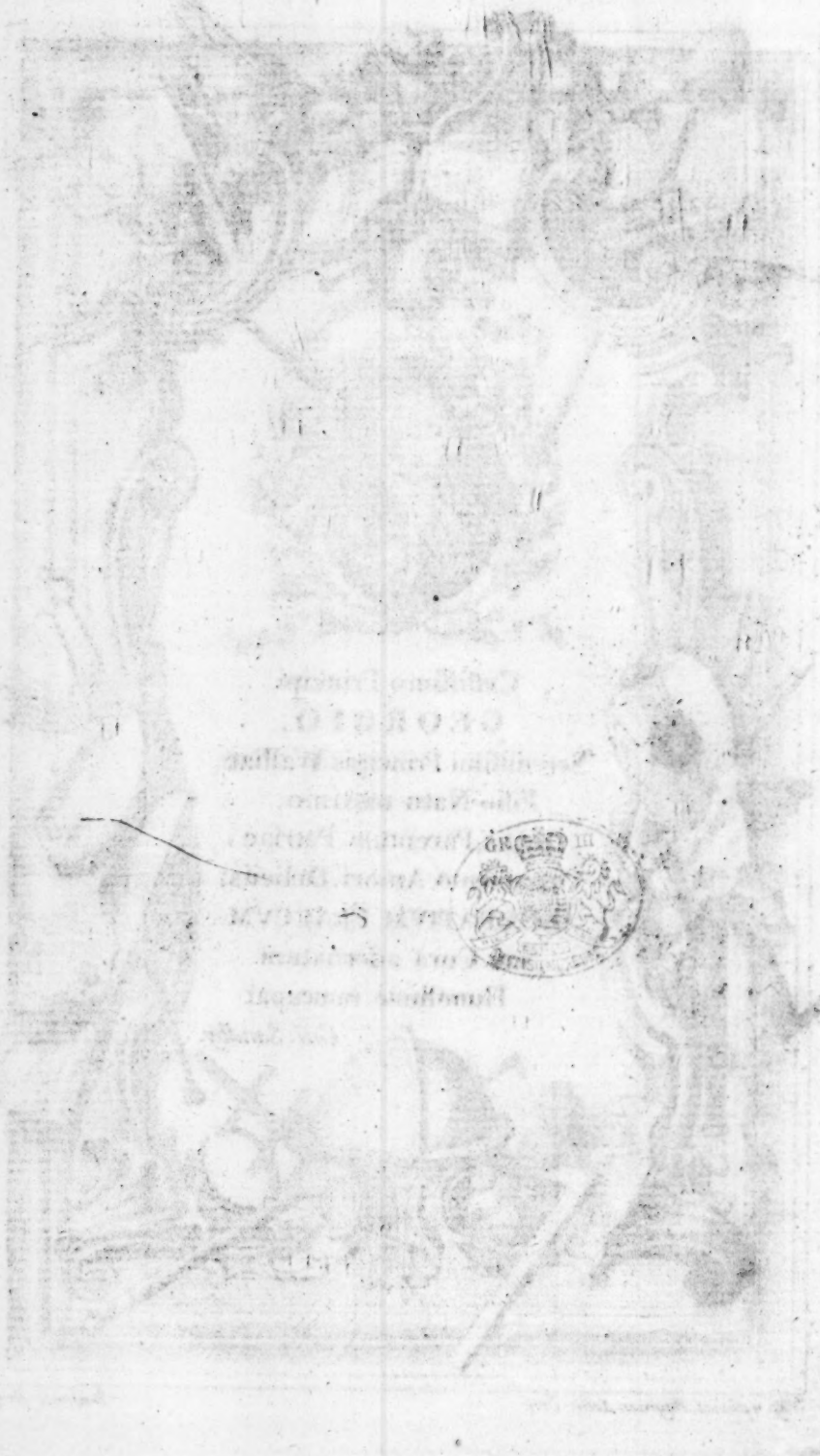
1807

THE
HISTORICAL

Cellissimo Principi
GEORGIO,
Serenissimi Principis Walliae
Filio Natu maximo,
Gentis, Parentum, Patriae,
Ornamento, Amori, Deliciis;
Q. HORATIVM FLACCVM
Suâ Curâ adornatum
Humillimè nuncupat

Gul: Sandby.

THE
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON
D. C.
1880

Horatius Signis, Picturis et Numismatibus Illustratus.

Segnius irritant animos demissa per aures
Quam quae sunt oculis subiecta fidelibus. Hor.

Tab. 1.

- 2 **M**USA Lyræ tractans. Mus. Flor. tom. 2. tab. 4.
- 3 **J**upiter Pluvius, Grandinem sinistra terris mittens, dextra fulmen tenens. ex Num. Trajani Montf. Supp. tom. 1. tab. 19. fig. 3. Spectat lib. 1. Carm. 2. vers. 1. 2.
- 4 **M**ercurius Virga sua, Animas ad Plut. et Proserp. ducens. Sepulch. Nas. tab. 8. Spectat lib. 1. Carm. 10. vers. 19.
- 5 **J**upiter curru vestitus, Fulmen Jaculans in Gigantem. Spectat lib. 1. Carm. 12. vers. 57 et lib. 3. Carm. 1. vers. 7.
- 6 { **S**ecuritas Columnæ innixa. Num. Valeriani.
Oisellii Thef. tab. 59. fig. 7. Spectat lib. 1. Carm. 35. vers. 14.
Necessitas clavum manu gestans. Montf. pars 1. tab. 197. fig. 2. Spectat lib. 1. Carm. 35. vers. 17.
- 7 **C**upido acuens sagittas. Montf. tom. 1. tab. 115. fig. 3. Spectat lib. 2. Carm. 8. vers. 15.
- 8 **A**pollo Muficus. Mus. Flor. tom. 1. tab. 65. fig. 2. Spectat lib. 2. Carm. 10. vers. 18.
- 9 **A**nchises Penates sinu gestans. Mus. Flor. tom. 2. tab. 30. fig. 2. Spectat lib. 2. Carm. 18. vers. 27.
- 10 **J**upiter.
- 11 **C**onsecratio, Imperator in Caelum evehitur fugiente penna. Bellor. Arch. Triumph. tab. 8. Spectat lib. 3. Carm. 2. vers. 21 et seq.
- 12 **M**ercurius cum Insignibus.
- 13 **B**acchantes cum Tympano. Sepulch. Nas. tab. 33. Spectat lib. 3. Carm. 15. vers. 10.
- 14 **G**ratiae cum Vasis Vinariis, uno peramplo, altero autem everso. Gem. Ogle. tab. 48. Spectat lib. 3. Carm. 19. vers. 17.
- 15 **A**thletæ restem ducentes, sub pedibus palma jacente. Mus. Flor. tom. 2. tab. 83. fig. 5. Spectat lib. 3. Carm. 20. vers. 11. et Epist. lib. 1. Epist. 10. vers. 48. Qui locus hac Gemma mire illustratur
Imperat aut servit collecta pecunia cuique,
Tortum digna sequi, potius quam ducere funem.
- 16 **B**acchantes. Maffei Gemmae tom. 4. tab. 90. Spectat lib. 3. Carm. 25.
- 17 **E**uropa. Mus. Flor. tom. 1. tab. 57. fig. 1. Spectat lib. 3. Carm. 27. vers. 25.
- 18 **F**ortuna Manens. ex Num. Commodi. Spectat lib. 3. Carm. 29. vers. 53.
- 19 — **A**lata. Mus. Flor. tom. 2. tab. 14. fig. 5. Spectat lib. 3. Carm. 29. vers. 54.
- 20 **V**enus cum Cupidine.

Horatius Signis, Picturis et Numismatibus Illustratus.

Tab.

- 21 Lyrae Antiquae five Testudines ex mutis piscibus factae. Fig. 1.
a Stat. Mercurii in Hortis Montalt. Romae. Fig. 2. ex Orb. Cae-
lest. Antiq. Farnes.
Spectant lib. 4. Carm. 3. vers. 17.
- 22 Temporum Felicitas. Mus. Pisanum tab. 28. fig. 3.
Spectat lib. 4. Carm. 7. vers. 9.
- 23 Roma.
Fig. 1 Janus clausus ex Num. Augusti.
Spectat lib. 4. Carm. 15. vers. 9.
— 2 Parthus signa Romana flexis genibus restituens ex Num.
Augusti. Spectat lib. 4. Carm. 15. vers. 3.
- 24 { — 3 Altare cui Inscrip. Imp. Caes. Aug. Lud. Saec.
Spectat Carm. Saec.
— 4 Julium fidus ex Num. Aug.
Spectat lib. 1. Carm. 12. vers. 46.
- 25 Apollo capillis intonsis. Mus. Flor. tom. 1. tab. 64. fig. 1.
Spectat Epod. 15. vers. 19.
- 26 Apollo et Diana. Maffei Gemmae.
Spectat Carm. Saecular.
- 27 Tantalus. Admiranda tab. 77. fig. 5.
Spectat lib. 1. Satyr. 1. vers. 68.
- 28 Matrona Romana. Stat. Rossi. tab. 17.
Spectat lib. 1. Satyr. 2. vers. 95.
- 29 Marfyas vultum ab Apolline avertens. Mus. Flor. tom. 1. tab.
66. fig. 9.
Spectat lib. 1. Satyr. 6. vers. 120.
- 30 — Mercurii praeda a Pudicitia rejecta. inter Gemmas Dom.
Eliz. Germaine. Lond.
Spectat lib. 2. Sat. 3. vers. 68.
- 31 Trimalchionis Caena. Admiranda, tab. 43.
Spectat lib. 3. Satyr. 8.
- 32 Gladiator rude donatus. Mus. Flor. tom. 2. tab. 17. fig. 1.
Spectat Epist. lib. 1. Epist. 1. vers. 2.
- 33 Hercules Glyconis, vulgo Farnes. Stat. Rossi. tab. 49.
Spectat. lib. 1. Epist. 1. vers. 30.
- 34 { Fig. 1 Judea sub palma,
Spectat lib. 2. Epist. 2. vers. 185.
— 2 Altare cui inscrip. Rom. et Aug. ex Num. Aug.
Spectat lib. 2. Sat. 1. vers. 16.
— 3 Genius Populi Romani, dextra fundens aliquid e patera
in Altare, sinistra Cornucop. tenens Montf. Supp. vol. 1.
tab. 77. fig. 2.
Spectat lib. 3. Carm. 6. vers. 5.
— 4 Num. Scribon. Libon. in cujus parte averfa exhibetur
Puteal Libonis. Familiae Romanae. Num.
Spectat lib. 1. Epist. 19. vers. 8. et lib. 2. Sat. 6. vers. 35.
- 35 Persona Scenica, per hiatus Cupido faciem suam ostentat. Maffei,
tom. 3. tab. 21. Spectat Artem Poetic. vers. 138.

Q. HORATII FLACCI V I T A

A

Suetonio Tranquillo conscripta.

Quintus Horatius Flaccus Venufinus, patre, ut ipse quidem tradit, libertino, et exactionum coactore; ut vero creditum est, falsamentario; cum illi quidam in altercatione exprobrasset, *Quoties ego vidi patrem tuum brachio se emungentem?* Bello Philippenfi excitus a M. Bruto imperatore, tribunus militum meruit; victisque partibus, venia impetrata, scriptum Quaestorium comparavit: ac primo Maecenati, mox Augusto in gratiam insinuat, non mediocrem in amborum amicitia locum tenuit. Maecenas quantopere eum dilexerit, satis testatur illo epigrammate:

*Ni te visceribus meis, Horati,
Plus jam diligo, tu tuum sodalem,
Hinno me videas strigiosiore.*

A

Sed

Sed multo magis, extremis esquilis tali ad Augustum elogio:

Horati Flacci, ut mei, esto memor.

Augustus epistolarum quoque ei officium obtulit, ut hoc ad Maecenatem scripto significat: *Ante ipse sufficebam scribendis epistolis amicorum; nunc occupatissimus et infirmus, Horatium nostrum te cupio adducere. Veniet igitur ab ista parasitica mensa ad hanc regiam, et nos in epistolis scribendis adjuvabit. Ac ne recusanti quidem aut succensuit quicquam, aut amicitiam ingerere destitit. Exstant epistolae, e quibus, argumentigratia, pauca subjeci. Sume tibi aliquid juris apud me, tanquam si convictor mihi fueris: recte enim, et non temere feceris; quoniam id usus mihi tecum esse volui, si per valetudinem tuam fieri possit. Et rursus: Tui qualem habeam memoriam poteris ex Septimio quoque nostro audire: nam incidit ut coram illo fieret a me tui mentio. Neque enim, si tu superbus amicitiam nostram sprevisi, ideo nos quoque ἀνθυπερηφάνεμεν. Scripta quidem ejus usque adeo probavit, manfuraque*

furaque perpetuo opinatus est, ut non modo saeculare carmen componendum injunxerit; sed et Vindelicam victoriam Tiberij Drusique, privignorum suorum: eumque coegerit propter hoc, tribus carminum libris ex longo intervallo quartum addere; post sermones vero lectos quosdam, nullam sui mentionem habitam, ita sit questus: *Iratum me tibi scito, quod non in plerisque ejusmodi scriptis mecum potissimum loquaris. An vereris ne apud posteros infame sit quod videaris familiaris nobis esse?* Expressitque Eclogam cujus initium est:

*Cum tot sustineas et tanta negotia solus,
Res Italas armis tuteris, moribus ornes,
Legibus emendes; in publica commoda peccem,
Si longo sermone morer tua tempora, Caesar.*

Habitu corporis brevis fuit atque obesus; qualis et a semetipso in Satyris describitur, et ab Augusto hac Epistola: *Pertulit ad me Dionysius libellum tuum, quem ego, ne accussem brevitatem, quantuluscunque est, boni consulo. Vereri autem mihi videris ne majores libelli tui sint, quam ipse es: sed si tibi statura*

tura deest, corpusculum non deest. Itaque licebit in sextariolo scribas, cum circuitus voluminis tui sit ὀκτωδέκατος, sicut est ventriculi tui.

Vixit plurimum in secessu ruris sui Sabini, aut Tiburtini; domusque ejus ostenditur circa Tiburni luculum. Venerunt in manus meas et Elegi sub ejus titulo, et Epistola prosa oratione quasi commendantis se Maecenati: sed utraque falsa puto. Nam elegi vulgares; Epistola autem obscura, quo vitio minime tenebatur. Natus est vi. Id. Decembris, L. Cotta et L. Torquato Coss. Decessit v. Kal. Decemb. C. Marcio Censorino et C. Asinio Gallo Coss. post nonum et quinquagesimum annum; haerede Augusto palam nuncupato, cum urgente vi valetudinis non sufficeret ad obfigandas testamenti tabulas. Humatus et conditus est extremis esquiliis, juxta Maecenatis tumulum.

LECTORI BENEVOLO.

MENTEM nostram et consilium in hac Editione suscipienda paucis accipe. Pigebat indies videre melioris aevi scriptores typis exesis et attritis, chartaque hyporetica excusos; quin et erroribus omni generis, quos aut indocti Librarii, aut Critici semidocti invexerant, foedissime inquinatos: Scriptores omni ex parte dignos, quibus et nitidior cultus, et ornatus exquisitor, et accuratior diligentia adhiberetur. Itaque et nostra interesse, et rei literariae usui fore opinati sumus, specimen aliquod Editionis legitimae exhibere, quae se et textus puritate, et operis Typographici elegantia, et ornamentis etiam non vulgaribus commendaret. Et cum hac mente essemus, equum potius decuit praecedere, quam Horatium, Lyricorum principem? Quem ita optime reformatum iri existimavimus, si auctororum conjecturis omnibus ad calcem li-

vi LECTORI BENEVOLO.

*belli ablegatis, lectiones Codicum MSS. quas
sanissimae viderentur, reciperemus. Typo
Charta, Atramentum, ipsa se satis lau
dant. Accedunt etiam Antiquitatis me
numenta, poetae nostro ornando et illu
trando, plus triginta aeneis tabulis incis
Vale: et laboribus nostris fruiere. Proxim
sequetur Virgilius.*

VI. LECTORI BENEVOLO

bellis elegantibus sectionibus Codicum MSS
 sanctissime videretur, recipere
 Chartas, Auctoritates, ipsas in suis
 hanc. Accedunt etiam Antiquitates
 numerus et, potius nostro orationis et
 tractatus, plus tringinta aeneis tabulis
 Vale et laboribus vestris fructus
 sedemur Virginia.

[1]
Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
C A R M I N U M .

L I B E R I .

O D E I .

A D M A E C E N A T E M .

MAECENAS atavis edite regibus,
O et praesidium & dulce decus meum!
Sunt quos curriculo pulverem Olympi-
picum

Collegisse juvat; metaque fervidis
Evitata rotis, palmaque nobilis
Terrarum dominos evehit ad Deos.
Hunc, si mobilitum turba Quiritium
Certat tergemini tollere honoribus;
Illum, si proprio condidit horreo
Quidquid de Libycis verritur areis,
Gaudentem patrios findere sarculo
Agros, Attalicis conditionibus
Nunquam dimoveas, ut trabe Cypria
Myrtoum pavidus nauta fecet mare.

B

Luſtantera

Luctantem Icariis fluctibus Africum 15
 Mercator metuens, otium et oppidi
 Laudat rura sui: mox reficit rates
 Quassas, indocilis pauperiem pati.
 Est qui nec veteris pocula Massici,
 Nec partem solido demere de die 20
 Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
 Stratus, nunc ad aquae lene caput sacrae.
 Multos castra juvant, et lituo tubae
 Permissus sonitus, bellaque matribus
 Detestata. manet sub Jove frigido 25
 Venator, tenerae conjugis immemor;
 Seu visa est catulis cerva fidelibus,
 Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
 Me doctarum ederae praemia frontium
 Dis miscent superis: me gelidum nemus, 30
 Nympharumque leves cum Satyris chori
 Secernunt populo; si neque tibiae
 Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
 Lesboum refugit tendere barbiton.
 Quod si me lyricis vatibus inferes, 35
 Sublimi feriam fidera vertice.

ODE II.

AD AUGUSTUM CAESAREM.

JAM fatis terris nivis atque dirae
Grandinis misit Pater, et rubente
Dextera sacras jaculatus arces

Terruit Urbem :

Terruit gentes, grave ne rediret
Seculum Pyrrhae nova monstra quæstae :
Omne cum Proteus pecus egit altos

Visere montes ;

Piscium et summa genus hæsit ulmo,
Nota quæ sedes fuerat columbis ;
Et superjecto pavidæ natarunt

Aequore damæ.

Vidimus flavum Tiberim, retortis
Litore Etrusco violenter undis,
Ire dejectum monumenta Regis,

Templaque Vestæ ;

Iliæ dum se nimium querenti
Jactat ultorem, vagus et sinistra
Labitur ripa, Jove non probante, u-
xorius amnis.

Audiet cives acuisse ferrum,
Quo graves Persæ melius perirent ;
Audiet pugnas, vitio parentum

Rara juvenus.

Quem

4 Q. HORATII FLACCI

Quem vocet Divum populus ruentis 25
Imperi rebus? prece qua fatigent
Virgines sanctae minus audientem

Carmina Vestam?

Cui dabit partes scelus expiandi
Jupiter? tandem venias, precamur, 30
Nube candentes humeros amictus,

Augur Apollo:

Sive tu mavis, Erycina ridens,
Quam Jocus circumvolat, et Cupido:
Sive neglectum genus et nepotes 35

Respicias auctor,

Heu, nimis longo fatiate ludo!
Quem juvat clamor, galeaeque leves,
Acer et Mauri peditis cruentum

Vultus in hostem: 40

Sive mutata juvenem figura
Ales in terris imitaris, almae
Filius Maiae, patiens vocari

Caesaris ultor.

Serus in coelum redeas; diique 45

Laetus interfis populo Quirini:

Neve te nostris vitiis iniquum

Ocior aura

Tollat. hic magnos potius triumphos,

Hic ames dici pater atque princeps: 50

Neu finas Medos equitare inultos,

Te duce, Caesar. O D E

GARMINUM LIBER I.

3

O D E III.

SIC te Diva potens Cypri,
 Sic fratres Helenae, lucida fidera,
 Ventorumque regat pater,
 Obstrictis aliis, praeter Iapyga,
 Navis, quae tibi creditum 5
 Debes Virgilium; finibus Atticis
 Reddas incolumem, precor,
 Et serves animae dimidium meae.
 Illi robur et aë triplex
 Circa pectus erat, qui fragilem truci 10
 Commisit pelago ratem
 Primus, nec timuit praecipitem Africum
 Decertantem Aquilonibus,
 Nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti;
 Quo non arbiter Adriacae 15
 Major, tollere seu ponere vult freta.
 Quem mortis timuit gradum,
 Qui siccis oculis monstra natantia,
 Qui vidit mare turgidum, et
 Infames scopulos Acroceraunia? 20
 Nequicquam Deus abscidit
 Prudens Oceano dissociabili
 Terras, si tamen impiae
 Non tangenda rates transiliunt vada.

omnino

B 3

Audax

6 Q. HORATII FLACCI

Audax omnia perpeti 25
 Gens humana ruit per vetitum nefas,
 Audax Iapeti genus
 Ignem fraude mala gentibus intulit :
 Post ignem aethera domo
 Subductum, macies, et nova februm 30
 Terris incubuit cohors ;
 Semotique prius tarda necessitas
 Lethi corripuit gradum.
 Expertus vacuum Daedalus aera
 Pennis non homini datis : 35
 Perrupit Acheronta Herculeus labor ;
 Nil mortalibus arduum est.
 Coelum ipsum petimus stultitia ; neque
 Per nostrum patimur scelus
 Iracunda Jovem ponere fulmina, 40

O D E IV.

A D S E S T I U M,

SOLVITUR acris hiems grata vico veris et
 Favoni :

Trahuntque siccas machinae carinae :
 Ac neque jam stabulis gaudet pecus, aut arator igni ;
 Nec prata canis albicant pruinis.
 Jam Cytherea choros ducit Venus, imminente Luna :
 Junctaeque Nymphis Gratiae decentes 6

Alternò

CARMINUM LIBER I.

27

Alternò terram quatiant pede; dum graves Cyclopum
Vulcanus ardens urit officinas.

Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto,
Aut flore, terrae quem ferunt solutae. 10

Nunc et in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poscat agnam, sive malit hoedum.

Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres. o beate Sesti, 14

Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam.
Jam te premet nox, fabulaeque Manes,

Et domus exilis Plutonia: quo simul mearis,
Nec regna vini sortiere talis,

Nec tenerum Lycidam mirabere, quo calet juvenis
Nunc omnis, et mox virgines tepebunt. 20

O D E V.

A D P Y R R H A M.

Q U I S multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis urget odoribus

Grato, Pyrrha, sub antro?

Cui flavam religas comam,

Simplex munditiis? heu, quoties fidem, 5

Mutatosque Deos flebit, et aspera

Nigris aequora ventis

Emirabitur insolens,

Qui nunc te fruitur credulus aurea:

B 4

Qui

Qui semper vacuam, semper amabilem 10
 Sperat, nescius aurae
 Fallacis! miseri, quibus
 Intentata nites, me tabula facer
 Votiva paries indicat uvida
 Suspendisse potenti 15
 Vestimenta maris Deo.

O D E VI.

A D A G R I P P A M.

SCRIBERIS Vario fortis, et hostium
 Victor, Maconii carminis alite,
 Quam rem cunque ferox navibus aut equis
 Miles te duce gesserit.
 Nos, Agrippa, neque haec dicere, nec gravem 5
 Pelidae stomachum cedere nescii,
 Nec cursus duplicis per mare Ulyssæi,
 Nec saevam Pelopis domum
 Conamur, tenues grandia: dum pudor,
 Imbellisque lyrae Musa potens vetat 10
 Laudes egregii Caesaris, et tuas
 Culpa deterere ingeni.
 Quis Martem tunica tectum adamantina
 Digne scripserit? aut pulvere Troico
 Nigrum Merionen? aut ope Palladis 15
 Tydiden: superis parem?

Nos

Nos convivia, nos proelia virginum
 Sectis in juvenes unguibus acrium
 Cantamus; vacui, five quid urimur,
 Non praeter solitum leves.

O D E VII.

AD MUNATIUM PLANCUM.

LAUDABUNT alii claram Rhodon, aut
 Mitylenen,

Aut Ephesum, bimarive Corinthi
 Moenia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
 Insignes, aut Theffala Tempe.

Sunt quibus unum opus est intactae Palladis urbem
 Carmine perpetuo celebrare, et

Undique decerptae frondi praeponere olivam.

Plurimus, in Junonis honorem,

Aptum dicit equis Argos, ditesque Mycenae.

Me nec tam patiens Lacedaemon,

Nec tam Larissae percussit campus opimae,

Quam domus Albunae resonantis,

Et praeceps Anio, et Tiburni lucus, & uda

Mobilibus pomaria rivis.

Albus ut obscuro deterget nubila coelo

Saepe Notus, neque parturit imbres

Perpetuos: sic tu sapiens finire memento

Tristitiam, vitaeque labores

Molli,

10 Q. HORATII FLACCO

Molli, Plance, mero; seu te fulgentia signis
 Castra tenent, seu densa tenebit 20
 Tiburis umbra tui. Teucer Salamina patremque
 Cum fugeret, tamen uda Lyao
 Tempora populea fertur vinxisse corona,
 Sic tristes affatus amicos:
 Quo nos cunque feret melior fortuna parente, 25
 Ibimus, o focii, comitesque.
 Nil desperandum, Teucro duce, et auspice Teucro;
 Certus enim promisit Apollo
 Ambiguam tellure nova Salamina futuram.
 O fortes, pejoraque passi 30
 Mecum saepe viri, nunc vino pellite curas:
 Cras ingens iterabimus aequor.

O D E VIII.

A D L Y D I A M.

LYDIA, dic, per omnes
 Te Deos oro, Sybarin cur properes amando
 Perdere: cur apricum
 Oderit campum, patiens pulveris atque solis:
 Cur neque militaris 5
 Inter aequales equitet, Gallica nec lupatis
 Temperet ora frenis?
 Cur timet flavum Tiberim tangere? cur olivum
 Sanguine viperino

Cautius

Cautius vitat? neque jam livida gestat armis 10
Brachia, saepe disco,

Saepe trans finem jaculo nobilis expedito?
Quid latet, ut marinae

Filium dicunt Thetidis sub lacrymosa Trojae
Funera; ne virilis 15

Cultus in caedem et Lycias proriperet catervas?

O D E IX.

A D T H A L I A R C H U M.

V I D E S, ut alta stet nive candidum
Soracto, nec jam sustineant onus

Silvae laborantes, geluque

Flumina constiterint acuto.

Diffolve frigus, ligna super foco 5

Large reponens; atque benignius

Deprome quadrimum Sabina,

O Thaliarche, merum diota.

Permitte Divis caetera: qui simul

Stravere ventos aequore fervido 10

Deproeliantes, nec cupressi,

Nec veteres agitantur omni.

Quid sit futurum cras, fuge quaerere; et

Quem fors dierum cunque dabit, lucro

Appone: nec dulces amores 15

Sperne puer, neque tu choreas,

Donec

Donec virenti canities abest

Morosa. nunc et Campus, et arcae,

Lenesque sub noctem susurri

Composita repetantur hora :

20

Nunc et latentis proditor intimo

Gratus puellae risus ab angulo,

Pignusque dereptum lacertis,

Aut digito male pertinaci.

O D E X.

HYMNUS IN MERCURIUM.

MERCURI, facunde nepos Atlantis,

Qui feros cultus hominum recentum

Vocē formasti catus, et decorae

More palaestrae :

Te canam, magni Jovis et Deorum

Nuncium, curvaeque lyrae parentem ;

Callidum, quidquid placuit, jocosum

Condere furto,

Te, boves olim nisi reddidisses

Per dolum amotas, puerum minaci

Voce dum terret, viduus pharetra

Risit Apollo.

Quin et Atridas, duce te, superbos,

Ilio dives Priamus relictus,

Thessalosque ignes, et iniqua Trojae

Castra fefellit.

15

Tu

THE [illegible] OF [illegible]

[Faint, illegible text block]

4

Tu pias laetis animas reponis
 Sedibus, virgaque levem coerces
 Aurea turbam, superis Deorum
 Gratus, et imis. 26

O D E XI.

A D L E U C O N O E N.

TU ne quaesieris (scire nefas) quem mihi,
 quem tibi
 Finem Di dederint, Leuconoe; nec Babylonios
 Tentaris numeros. ut melius, quidquid erit, pati!
 Seu plures hiemes, seu tribuit Jupiter ultimam,
 Quae nunc oppositis debilitat pumicibus mare
 5 Tyrrhenum. sapias, vina liques, et spatio brevi
 Spem longam refeces. dum loquimur, fugerit invida
 Aetas: carpe diem, quam minimum credula postero.

O D E XII.

QUEM virum aut heroa lyra vel acri
 Tibia fumes celebrare, Clio?
 Quem Deum?; cujus recinet jocosa
 Nomen imago,
 Aut in umbrosis Heliconis oris,
 5 Aut super Pindo, gelidove in Haemo?
 Unde vocalem temere infecutae

Orphea

Orphea silvae,
 Arte materna rapidos morantem
 Fluminum lapsus, celeresque ventos, 10
 Blandum et auritas fidibus canoris

Ducere quercus.

Quid prius dicam solitis Parentis
 Laudibus; qui res hominum ac Deorum,
 Qui mare et terras, variisque mundum 15

Temperat horis?
 Unde nil majus generatur ipso,
 Nec viget quidquam simile, aut secundum:
 Proximos illi tamen occupavit

Pallas honores. 20
 Proeliis audax neque te silebo,
 Liber, et saevis inimica virgo
 Belluis; nec te, metuende certa

Phoebe sagitta.
 Dicam et Alciden, puerosque Ledae; 25
 Hunc equis, illum superare pugnis
 Nobilem: quorum simul alba nautis

Stella refulsit,
 Defluit saxi agitatae humor; 30
 Concidunt venti, fugiuntque nubes;
 Et minax (quod sic voluere) ponto

Unda recumbit.
 Romulum post hos prius, an quietum
 Pompili regnum memorem, an superbos

Tarquini

CARMINUM LIBER I.

15

Tarquini fasces, dubito, an Catonis

35

Nobile lethum.

Regulum, et Scauros, animaeque magnae

Prodigum Paulum, superante Poeno,

Gratus insigni referam Camena,

Fabricumque.

40

Hunc, et incomitis Curium capillis

Utilem bello tulit, et Camillum

Saeva paupertas, et avitus apto

Cum lare fundus.

Crescit, occulto velut arbor aevo,

45

Fama Marcelli: micat inter omnes

Julium fidus, velut inter ignes

Luna minores.

Gentis humanae pater atque custos,

Orte Saturno, tibi cura magni

50

Caesaris fatis data: tu secundo

Caesare regnes.

Ille seu Parthos Latio imminentes

Egerit justo domitos triumpho,

Sive subjectos orientis orae

55

Seras et Indos;

Te minor latum reget aequus orbem:

Tu gravi curru quaties Olympum;

Tu parum castis inimica mittes

Fulmina lucis.

60

O D E

O D E XIII.

A D LYDIAM.

CUM tu, Lydia, Telephi
Cervicem roseam, cerea Telephi

Laudas brachia, vae, meum

Fervens difficili bile tumet jecur.

Tunc nec mens mihi, nec color

Certa sede manet: humor et in genas

Furtim labitur, arguens

Quam lentis penitus macerer ignibus.

Uror, seu tibi candidos

Turparunt humeros immodicae mero

Rixae; five puer furens

Impressit memorem dente labris notam.

Non, si me satis audias,

Speres perpetuum, dulcia barbare

Laedentem oscula, quae Venus

Quinta parte sui nectaris imbuit.

Felices ter, et amplius,

Quos irrupta tenet copula; nec malis

Divulsus querimoniis,

Suprema citius solvet amor die.

O D E XIV.

O Navis, referent in mare te novi
Fluctus? o quid agis? fortiter occupa
Portum. nonne vides, ut
Nudum remigio latus,
Et malus celeri saucius Africo, 5
Antennaeque gemant; ac sine funibus
Vix durare carinae
Possint imperiosius
Aequor? non tibi sunt integra lintea;
Non Di, quos iterum pressa voces malo. 10
Quamvis Pontica pinus,
Silvae filia nobilis,
Iactes et genus, et nomen inutile:
Nil pictis timidus navita puppibus
Fidit. tu, nisi ventis 15
Debes ludibrium, cave.
Nuper sollicitum quae mihi taedium,
Nunc desiderium, curaque non levis,
Interfusa nitentes
Vites aequora Cycladas. 20

O D E XV.

PASTOR cum traheret per freta navibus
 Idaeis Helenam perfidus hospitam;
 Ingrato celeres obruit otio

Ventos, ut caneret fera

Nereus fata. mala ducis avi domum,
 Quam multo repetet Graecia milite,
 Conjurata tuas rumpere nuptias,
 Et regnum Priami vetus.

Eheu, quantus equis, quantus adest viris

Sudor! quanta moves funera Dardanae

Genti! jam galeam Pallas et aegida

Curruque et rabiem parat.

Nequicquam, Veneris praefidio ferox,

Pectus caesariem, grataque feminis

Imbelli cithara carmina divides:

Nequicquam thalamo graves

Hastas, et calami spicula Cnossii

Vitabis, strepitumque, et celerem sequi

Ajacem: tamen, heu, ferus adulteros

Crines pulvere collines!

Non Laertiaden, exitium tuae

Gentis, non Pylum Nestora respicis?

Urgent impavidi te Salaminii

Teucerque, et Sthenelus sciens

Pugnae;

Pugnae ; five opus est imperitare equis 25

Non auriga piger. Merionen quoque

Nosces. ecce furit te reperire atrox

Tydides melior patre :

Quem tu, cervus uti vallis in altera

Visum parte lupum graminis immemor, 30

Sublimi fugies mollis anhelitu,

Non hoc pollicitus tuac.

Iracunda diem proferet Ilio,

Matronisque Phrygum, classis Achillei.

Post certas hiemes uret Achaicus 35

Ignis Iliacas domos.

O D E XVI.

O Matre pulchra filia pulchrior,
Quem criminosis cunque voles modum

Pones iambis ; five flamma,

Sive mari libet Adriano,

Non Dindymene, non adytis quatit 5

Mentem sacerdotum incola Pythius,

Non Liber aequae, non acuta

Sic geminant Corybantes aera,

Tristes ut irae : quas neque Noricus

Deterret ensis, nec mare naufragum, 10

Nec faevus ignis, nec tremendo

Jupiter ipse ruens tumultu.

Fertur Prometheus addere principi
 Limo coactus particulam undique
 Defectam, et infani leonis

Vim stomacho apposuisse nostro.

Irae Thyesten exitio gravi
 Stravere; et altis urbibus ultimae

Stetere causae cur perirent

Funditus, imprimeretque muris

Hostile aratrum exercitus insolens.

Compesce mentem. me quoque pectoris

Tentavit in dulci juventa

Fervor, et in celeres iambos

Misit furem: nunc ego mitibus

Mutare quaero tristia; dum mihi

Fias recantatis amica

Opprobriis, animumque reddas.

ODE XVII.

AD TYNDARIDEM.

VELOX amoenum saepe Lucretilem
 Mutat Lycao Faunus, et igneam

Defendit aestatem capellis

Usque meis, pulvisque ventos.

Impune tutum per nemus arbutos

Quaerunt latentes et thyma deviae

Olentis uxores mariti:

Nec

Nec virides metuunt colubros,
 Nec Martiales hoedulae lupos;
 Utcunque dulci, Tyndari, fistula
 Valles, et Usticae cubantis
 Levia personuere saxa.
 Di me tuentur: Dis pietas mea
 Et musa cordi est. hinc tibi copia
 Manabit ad plenum benigno
 Ruris honorum opulenta cornu.
 Hic in reducta valle Caniculae
 Vitabis aestus, et fide Teia
 Dices laborantes in uno
 Penelopen vitreamque Circen.
 Hic innoxentis pocula Lesbii
 Duces sub umbra: nec Semeleius
 Cum Marte confundet Thyoneus
 Proelia: nec metues protervum
 Suspecta Cyrum, ne male dispari
 Incontinentes injiciat manus,
 Et scindat haerentem coronam
 Crinibus, immeritamque vestem.

O D E XVIII.

A D QUINTILIUM VARUM,

NULLAM, Vare, sacra vite prius severa
arborem

Circa mite solum Tiburis, et moenia Catili.

Siccis omnia nam dura Deus proposuit: neque

Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

Quis post vina gravem militiam, aut pauperiem
crepat?

Quis non te potius, Bacche pater, teque, decens
Venus?

At ne quis modici transillat munera Liberi,

Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero

Debellata; monet Sithoniis non levis Evius:

Cum fas atque nefas exiguo sine libidinum 10

Discernunt avidi, non ego te, candide Bassareu,

Invitum quatiā; nec variis obfusa frondibus

Sub divum rapiam. sacra tene cum Berecynthia

Cornu tympana, quae subsequitur caecus amor sui,

Et tollens vacuum plus nimio gloria verticem, 15

Arcanique fides prodiga, perlucidior vitro.

ODE XIX.

DE GLYCERAE.

MATER faeva Cupidinum,
Thebanæque jubet me Semeles puer,
Et lasciva Licentia,
Finitis animum reddere amoribus.

Urit me Glyceræ nitor 5

Splendentis Pario marmore purius;

Urit grata protervitas,

Et vultus nimium lubricus aspici.

In me tota ruens Venus

Cyprum deseruit; nec patitur Scythas, 10

Et versis animosum equis

Parthum dicere, nec quæ nihil attinent.

Hic vivum mihi cespitem, hic

Verbenas, pueri, ponite, thuraque,

Bimi cum patera meri. 15

Maestata veniet lenior hostia.

ODE XX.

AD MAECENATEM.

VILE potabis modicis Sabinum
Cantharis, Graeca quod ego ipse testa
Conditum levi, datus in theatro

Cum tibi plausus,
 Care Maecenas eques, ut paterni
 Fluminis ripae, simul et jocosa
 Redderet laudes tibi Vaticani

Montis imago.
 Caecubum, et praelo domitam Caleno
 Tu bibes uvam: mea nec Falernae
 Temperant vites, neque Formiani
 Pocula colles.

O D E XXI.

IN DIANAM ET APOLLINEM.

DIANAM tenerae dicite virgines:
 Intonsum, pueri, dicite Cynthium,
 Latonamque supremo

Dilectam penitus Jovi:
 Vos laetam fluvii, et nemorum coma,
 Quaecunque aut gelido prominet Algido,
 Nigris aut Erymanthi
 Silvis, aut viridis Cragi:

Vos Tempe totidem tollite laudibus
 Natalemque, mares, Delon Apollinis,
 Insignemque pharetra

Fraternaue humerum lyra.
 Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem
 Pestemque, a populo et principe Caesare, in

Persas

Perſas atque Britannos

Veſtra motus aget prece.

O D E XXII.

A D A R I S T I U M F U S C U M.

I N T E G E R vitae, ſclerisque purus

Non eget Mauris jaculis, neque arcu,

Nec venenatis grvida ſagittis,

Fuſce, pharetra;

Sive per Syrtes iter aeſtuofas,

Sive facturus pet inhospitalem

Caucaſum, vel quae loca fabuloſus

Lambit Hydaſpes.

Namque me ſilva lupus in Sabina,

Dum meam canto Lalagen, et ultra

Ferminum curis vagor expeditis,

Fugit inermem:

Quale portentum neque militaris

Daunia in latis alit eſculetis;

Nec Jubae tellus generat, leonum

Arida putrix,

Pone me pigris ubi nulla campis

Arbor aeſtiva recreatur aura;

Quod latus mundi nebulae malusque

Jupiter urget:

Pone ſub curru nimium propinqui

Solis,

Solis, in terra domibus negata ;
 Dulce ridentem Lalagen amabo,
 Dulce loquentem.

O D E XXIII.

A D C H L O E N.

VITAS hinnuleo me similis, Chloe,
 Quaerenti pavidam montibus aviis
 Matrem, non sine vano
 Aurarum et filiae metu.
 Nam, seu mobilibus veris inhorruit
 Adventus foliis, seu virides rubum
 Dimovere lacertae,
 Et corde et genibus tremit.
 Atqui non ego te, tigris ut aspera,
 Gaetulusve leo, frangere persequor.
 Tandem define matrem
 Tempestita sequi viro.

O D E XXIV.

A D V I R G I L I U M.

QUIS desiderio sit pudor aut modus
 Tam cari capitis? praecipe lugubres
 Cantus, Melpomene, cui liquidam pater
 Vocem cum cithara dedit.

Ergo

Ergo Quintilium perpetuus sopor 5
Urget? cui Pudor, et Justitiae soror
Incorrupta Fides, nudaque Veritas,

Quando ullum inveniet parem?

Multis ille bonis flebilis occidit;
Nulli flebilior, quam tibi, Virgili. 10

Tu frustra pius, heu! non ita creditum

Poscis Quintilium Deos.

Quod si Threicio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem;

Non vanae redeat sanguis imagini, 15

Quam virga semel horrida

Non lenis precibus fata recludere,

Nigro compulerit Mercurius gregi.

Durum: sed levius fit patientia,

Quidquid corrigere est nefas. 20

ODE XXV.

AD LYDIAM.

PARCIUS junctas quatunt fenestras

Ictibus crebris juvenes protervi,

Nec tibi somnos adimunt: amatque

Janua limen,

Quae prius multum faciles movebat 5

Cardines, audis minus et minus jam,

Me tuo longas pereunte noctes,

Lydia,

Lydia, dormis?
 Invicem moechos anus arrogantes
 Flebis in solo levis angiportu,
 Thracio bacchante magis sub inter-
 lunia vento:
 Cum tibi flagrans amor, et libido,
 Quae solet matres furiare equorum,
 Saeviet circa jecur ulcerosum;
 Non sine questu,
 Laeta quod pubes edera virenti
 Gaudeat, pulla magis atque myrto;
 Aridas frondes hiemis sodali
 Dedicet Hebro,

O D E XXVI.

DE AELIO LAMIA.

MUSIS amicus, tristitiam et metus
 Tradam protervis in mare Creticum
 Portare ventis; quis sub Arcto
 Rex gelidae metuatur orae,
 Quid Tiridatem terreat unice
 Securus. o quae fontibus integris
 Gaudes, apricos nocte flores,
 Nocte meo Lamiae coronam,
 Pimplea dulcis; nil sine te mei
 Profunt honores. hunc fidibus novis,

Hunc

Hunc Lesbio sacrare plectro
Teque tuasque decet forores.

O D E XXVII.

A D S O D A L E S.

NATIS in usum laetitiae scyphis
Pugnare Thracum est. tollite barbarum
Morem, verecundumque Bacchum
Sanguineis prohibete rixis.

Vino et lucernis Medus acinaces 5
Immane quantum discrepat ! impium
Lenite clamorem, sodales,

Et cubito remanete presso.
Vultis severi me quoque sumere
Partem Falerni ? dicat Opuntiae 10
Frater Megillae, quo beatus
Vulnere, qua pereat sagitta.

Cessat voluntas ? non alia bibam
Mercede. quae te cunque domat Venus,
Non erubescendis adurit 15

Ignibus, ingenuoque semper
Amore peccas. quidquid habes, age
Depone tutis auribus. ah miser,
Quanta laboras in Charybdi !

Digne puer meliore flamma. 20
Quae saga, quis te solvere Thessalis

Magus

Magus venenis, quis poterit Deus?

Vix illigatum te triformi

Pegasus expediet Chimaera.

O D E XXVIII.

TE maris et terrae, numeroque carentis arenae
 Mensorem cohibent, Archyta,
 Pulveris exigui prope litus parva Matinum
 Munera : nec quidquam tibi prodest
 Aerias tentasse domos, animoque rotundum
 Percurrisse polum, morituro.
 Occidit et Pelopis genitor conviva Deorum,
 Tithonusque remotus in auras,
 Et Jovis arcanis Minos admissus : habentque
 Tartara Panthoiden, iterum Orco
 Demissum ; quamvis, clypeo Trojana refixo
 Tempora testatus, nihil ultra
 Nervos atque cutem morti concesserat atrae ;
 Judice te, non sordibus auctor
 Naturae verique. sed omnes una manet nox,
 Et calcanda semel via lethi.
 Dant alios Furiae torvo spectacula Marti :
 Exitio est avidum mare nautis :
 Misti senum ac juvenum densantur funera : nullum
 Saeva caput Proserpina fugit.
 Me quoque devexi rapidus comes Orionis
 Illyricis,

Illyricis Notus obruit undis.

At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae

Offibus et capiti inhumato

Particulam dare, sic, quodcunque minabitur Eurus 25

Fluctibus Hesperii, Venusinae

Plectantur silvae, te sospite; multaue merces,

Unde potest, tibi defluat aequo

Ab Jove, Neptunoque sacri custode Tarenti.

Negligis immeritis nocituram 30

Postmodo te natis fraudem committere forsan.

Debita jura vicesque superbae

Te maneant ipsum: precibus non linquar inultis;

Teque piacula nulla resolvent.

Quamquam festinas, non est mora longa; licebit 35

Injecto ter pulvere curras.

ODE XXIX.

AD ICCIUM.

ICCI, beatis nunc Arabum invides

Gazis; et acrem militiam paras

Non ante devictis Sabacae

Regibus; horribilique Medo

Nectis catenas. quae tibi virginum, 5

Sponso necato, barbara serviet?

Puer quis ex aula capillis

Ad cyathum statuetur unctis,

Doctus

32 Q. HORATII FLACCI

Doctus sagittas tendere Sericas
 Arcu paterno? quis neget arduis
 Pronos relabi posse rivos
 Montibus, et Tiberim reverti;
 Cum tu coemptos undique nobiles
 Libros Panaeti, Socraticam et domum
 Mutare loricis Iberis,
 Pollicitus meliora, tendis?

ODE XXX.

AD VENEREM.

O Venus regina Cnidi Paphique,
 Sperne dilectam Cypron, et vocantis
 Thure te multo Glyceræ decoram
 Transfer in aedem.
 Fervidus tecum puer, et solutis
 Gratiae zonis, properentque Nymphae,
 Et parum comis sine te Juventas,
 Mercuriusque.

ODE XXXI.

AD APOLLINEM.

QUID dedicatum poscit Apollinem
 Vates? quid orat, de patera novum
 Fundens liquorem? non òpimæ
 Sardiniae

CARMINUM LIBER I. 33

Sardiniae segetes feracis ;
 Non aestuosae grata Calabriae 5
 Armenta ; non aurum, aut ebur Indicum ;
 Non rura, quae Liris quieta
 Mordet aqua taciturnus amnis.
 Premant Calena falce, quibus dedit
 Fortuna vitem : dives et aureis 10
 Mercator exsiccat culullis
 Vina Syra reparata merce,
 Dis carus ipsis ; quippe ter et quater
 Anno revisens aequor Atlanticum
 Impune. me pascunt olivae, 15
 Me cichorea, levesque malvae.
 Frui paratis et valido mihi,
 Latoe, dones, et, precor, integra
 Cum mente ; nec turpem senectam
 Degere, nec cithara carentem. 20

O D E XXXII.

A D L Y R A M.

POSCIMUS, si quid vacui sub umbra
 Lufimus tecum, quod et hunc in annum
 Vivat et plures : age, dic Latinum,
 Barbite, carmen,
 Lesbio primum modulate civi : 5
 Qui ferox bello, tamen inter arma,

D

Sive

Sive jactatam religarat udo

Litore navim ;

Liberum, et Musas, Veneremque, et illi

Semper haerentem puerum canebat,

10

Et Lycum nigris oculis nigroque

Crine decorum.

O decus Phoebi, et dapibus supremi

Grata testudo Jovis, o laborum

Dulce lenimen, mihi cunque salve

15

Rite vocanti.

O D E XXXIII.

AD ALBIUM TIBULLUM.

A LBI, ne doleas plus nimio, memor

Immitis Glyceræ, neu miserabiles

Decantes elegos, cur tibi junior

Laesa praeniteat fide.

Insignem tenui fronte Lycorida

5

Cyri torret amor : Cyrus in asperam

Declinat Pholoen : sed prius Appulis

Jungentur capreae lupis,

Quam turpi Pholoe peccet adultero.

Sic visum Veneri ; cui placet impares

10

Formas atque animos sub juga aeneae

Saevo mittere cum joco.

Ipsum

Ipsū me melior cum peteret Venus,
 Grata detinuit compede Myrtale
 Libertina, fretis acrior Adriæ
 Curvantis Calabros sinus.

15

O D E XXXIV.

PARCUS Deorum cultor et infrequens,
 Infanientis dum sapientiae
 Consultus erro, nunc retrorsum
 Vela dare, atque iterare cursus
 Cogor relictos. namque Diaspiter
 Igni corusco nubila dividens
 Plerumque, per purum tenantes
 Egit equos volueremque currum,
 Quo bruta tellus, et vaga flumine,
 Quo Styx, et invisi horrida Taenari
 Sedes, Atlanteusque finis
 Concutitur. valet ima summis
 Mutare, et insignem attenuat Deus,
 Obscura promens: hinc apicem rapax
 Fortuna cum stridore acuto
 Sustulit; hic posuisse gaudet.

5

10

15

O D E XXXV.

A D FORTUNAM.

O Diva, gratum quae regis Antium,
 Praesens vel imo tollere de gradu
 Mortale corpus, vel superbos
 Vertere funeribus triumphos :
 Te pauper ambit sollicita prece 5
 Ruris colonus ; te dominam aequoris,
 Quicumque Bithyna laceffit
 Carpathium pelagus carina.
 Te Dacus asper, te profugi Scythae,
 Urbesque, gentesque, et Latium ferox, 10
 Regumque matres barbarorum, et
 Purpurei metuunt tyranni ;
 Injurioso ne pede proruas
 Stantem columnam ; neu populus frequens
 Ad arma cessantes, ad arma 15
 Concitet, imperiumque frangat.
 Te semper anteit saeva Necessitas,
 Clavos trabales et cuneos manu
 Gestans athena : nec severus
 Uncus abest, liquidumque plumbum. 20
 Te Spes, et albo rara Fides colit
 Velata panno, nec comitem abnegat,
 Utcunque mutata potentes

Veste

6

CARMINUM LIBER I.

37

Veste domos inimica linquis.

At vulgus infidum, et meretrix retro

45

Perjura cedit: diffugiunt cadis

Cum faece siccatis amici,

Ferre jugum pariter dolosi.

Serves iturum Caesarem in ultimos

Orbis Britannos, et juvenum recens

30

Examen Eois timendum

Partibus, Oceanoque rubro.

Eheu! cicatricum et sceleris pudet,

Fratrumque, quid nos dura refugimus

Aetas? quid intactum nefasti

35

Liquimus? unde manum juvenus

Metu Deorum continuit? quibus

Pepercit aris? o utinam nova

Incude diffingas retusum in

Massagetis Arabasque ferrum.

40

O D E XXXVI.

ET thure et fidibus juvat

Placare, et vituli sanguine debito

Custodes Numidae Deos:

Qui nunc Hesperia sospes ab ultima,

Caris multa sobalibus,

5

Nulli plura tamen dividit oscula,

Quam dulci Lamiae; memor

D 3

Actae

Actae non alio rege puertiae,
 Mutataeque simul togae.
 Cressa ne careat pulchra dies nota : 10
 Neu promptae modus amphorae,
 Neu morem in Saliū sit requies pedum :
 Neu multi Damalis meri
 Bassum Threicia vincat amyftide :
 Neu defint epulis rosae, 15
 Neu vivax apium, neu breve lilium.
 Omnes in Damalin putres
 Deponent oculos : nec Damalis novo
 Divelletur adultero,
 Lascivis ederis ambitiosior. 20

O D E XXXVII.

A D S O D A L E S.

NUNC est bibendum, nunc pede libero
 Pulsanda tellus : nunc Saliaribus
 Ornare pulvinar Deorum
 Tempus erat dapibus, sodales.
 Antehac nefas depromere Caecubum 5
 Cellis avitis ; dum Capitolio
 Regina dementes ruinas,
 Funus et imperio parabat,
 Contaminato cum grege turpium
 Morbo virorum, quidlibet impotens 10
 Sperare,

Sperare, fortunaque dolci

Ebria. ~~sed minuit~~ furorē

Vix una sospes ~~navis~~ ab ignibus :

Mentemque lymphatam Mareotico

Redegit ~~in~~ veros timores

15

Caesar, ~~ab~~ Italia volentem

Remis adurgens, (accipiter velut

Molles columbas, aut leporem citus

Venator in campis ~~nivalis~~

Aemoniac) ~~daret~~ ut catenis

20

Fatale monstrum : ~~quae~~ generosius

Perire quaerens, nec muliebritur

Expavit ensē, nec latentes

Classe cita reparavit oras.

Ausa et jacentem visere regiam

25

Vultu sereno, fortis et asperas

Tractare serpentes, ut atrum

Corpore combiberet venenum,

Deliberata morte ferocior :

Saevis Liburnis scilicet invidens

30

Privata deduci superbo

Non humilis mulier triumpho.

O D E XXXVIII.

A D P U E R U M.

PERSICOS odi, puer, apparatus:

Displicent nexae philyra coronae:

Mitte sectari, rosa quo locorum

Sera moretur.

Simplici myrto nihil allabores

Sedulus curo: neque te ministrum

Dedecet myrtus, neque me sub arcta

Vite bibentem.

Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
C A R M I N U M .

L I B E R I I .

O D E I .

A D A S I N I U M P O L L I O N E M .

MOTUM ex Metello consule civicum,
Bellique causas, et vitia, et modos,
Ludumque Fortunae, gravesque

Principum amicitias, et arma

Nondum expiatis uncta cruoribus,

5

Periculosae plenum opus aleae

Tractas, & incedis per ignes

Suppositos cineri doloſo.

Paulum severae Musa tragoediae

Defit theatri: mox, ubi publicas

10

Res ordinariſ, grande munus

Cecropio repetes cothurno,

Inſigne moeſtis praefidium reis,

Et conſulenti, Pollio, curiae:

Cui laurus aeternos honores

15

Dalmatico

Dalmatico peperit triumpho.

Jam nunc minaci murmure cornuum

Perstringis aures: jam litui strepunt:

Jam fulgor armorum fugaces

Terrēt equos, equitumque vultus.

20

Audire magnos jam videor duces

Non indecoro pulvere fordidos,

Et cuncta terrarum subacta,

Praeter atrocem animum Catonis.

Juno, et Deorum quisquis amicior

25

Afris, multa cesserat impotens

Tellure, victorum nepotes

Rettulit inferias Jugurthae.

Quis non Latino sanguine pinguior

Campus sepulcris impia proelia

30

Testatur, auditumque Medis

Hesperiae sonitum ruinae?

Qui gurgēs, aut quae flumina lugubris

Ignara belli? quod mane Damiae

Non decoloravere caedes?

35

Quae caret ora cruce nostro?

Sed ne relictis, Musa procaz, jociis,

Ceae retractes munera nachiae:

Mecum Dionaeo sub antro

Quaere modos leviori plectro.

O D E II.

AD G. CRISPUM SALLUSTIUM.

NULLUS argento color est, avaris
Abditæ terris insimice laminae

Crispe Sallusti, nisi temperato

Splendeat usu.

Vivet extento Proculius ævo

5

Notus in fratres animi paterni :

Illum aget penna metuentes solvi

Fama superstes.

Latius regnes avidum domando

Spiritum, quam si Libyam remotis

10

Gadibus jungas et uterque Poenus

Serviat uni.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops;

Nec sitim pellit, nisi causa morbi

Fugerit venis, et aquosus albo

15

Corpore languor.

Redditum Cyri solio Phraaten,

Diffidens plebi, numero beatorum

Eximit Virtus; populumque falsis

Dedocet uti

20

Vocibus : regnum et diadema totum

Deferens uni, propriamque laurum,

Quisquis ingentes oculis irretorte

Spectat acervos.

O D E

O D E III.

A D Q. DELL IUM.

A EQUAM memento rebus in arduis
 Servare mentem, non secus in bonis
 Ab insolenti temperatam
 Laetitia, moriture Delli;
 Seu moestus omni tempore vixeris,
 Seu te in remoto gramine per dies
 Festos reclinatum bearis
 Interiore nota Falerni:
 Qua pinus ingens albaque populus
 Umbram hospitalem consociare amant
 Ramis, et obliquo laborat
 Lympha fugax trepidare rivo;
 Huc vina, et unguenta, et nimium breves
 Flores amoenae ferre jube rosae:
 Dum res, et aetas, et sororum
 Fila trium patiuntur atra.
 Cedes coemtis saltibus, et domo,
 Villaque, flavus quam Tiberis lavit,
 Cedes; et exstructis in altum
 Divitiis potietur heres.
 Divesne prisco natus ab Inacho,
 Nil interest, an pauper, et infima
 De gente, sub dio moreris,

Victima

CARMINUM LIBER II.

45

Victima nil miserantis Orci.

Omnes eodem cogimur: omnium

25

Versatur urna serius ocus

Sors exitura, et nos in aeternum

Exfilium impositura cymbae.

ODE IV.

AD XANTHIAM PHOCEUM.

NE fit ancillae tibi amor pudori,

Xanthia Phoeu: prius insolentem

Serva Briseis niveo colore

Movit Achillem.

Movit Ajacem Telamone natum

5

Forma captivae dominum Tecmessaë:

Arfit Atrides medio in triumpho

Virgine rapta;

Barbarae postquam cecidere turmae

Theffalo victore, et ademtus Hector

10

Tradidit fessis leviora tolli

Pergama Graiis.

Nescias an te generum beati

Phyllidis flavae decorent parentes:

Regium certe genus, et Penates

15

Moeret iniquos.

Crede non illam tibi de scelestâ

Plebe delectam; neque sic fidelem,

Sic

Sic lucro averſam potuiſſe naſci

Matre pudenda.

Brachia, et vultum, teretesque furas

Integer laudo : fuge ſuſpicari,

Cujus octavum trepidavit aetas

Claudere luſtrum.

ODE V.

NONDUM ſubacta ferre jugum valet
Cervice, nondum munia comparis

Aequare, nec tauri ruentis

In Venerem tolerare pondus :

Circa virentes eſt animus tuae

Campos juvencae, nunc fluviis gravem

Solantis aeſtum, nunc in udo

Ludere cum vitulis ſaliſto

Praeſtantis. tolle cupidinem

Immitis uvae : jam tibi lividos

Diſtinguet autumnus racemos

Purpureo varius colore.

Jam te ſequetur (currit enim ferox

Aetas ; et illi, quos tibi demſerit,

Apponet annos) jam proterva

Fronte petet Lalage maritum :

Dilecta, quantum non Pholoe fugax,

Non Chloris ; albo ſic humero nitens,

Ut pura nocturno renidet

Luna mari, Cnidiusve Gyges:

20

Quem si puellarum infereres choro,

Mire sagaces falleret hospites

Discrimen obscurum, solutis

Crinibus, ambiguoque vultu.

O D E VI.

A D SEPTIMIUM.

SEPTIMI Gades aditure mecum, et

Cantabrum indoctum juga ferre nostra, et

Barbaras Syrtes, ubi Maura semper

Aestuât unda :

Tibur Argeo positum colono

5

Sit meae sedes utinam senectae ;

Sit modus lassio maris, et viarum,

Militiaeque.

Unde si Parcae prohibent iniquae,

Dulce pellitis ovibus Galefi

10

Flumen, et regnata petam Laconi

Rura Phalanto.

Ille terrarum mihi praeter omnes

Angulus ridet ; ubi non Hymetto

Mella decedunt, viridique certat

15

Bacca Venafro :

Ver ubi longum, tepidasque praebet

Jupiter

Jupiter brumas, et amicus Aulon
Fertili Baccho minimum Falernis

Invidet uvis. 20

Ille te mecum locus, et beatae
Postulant arces: ibi tu calentem
Debita sparges lacryma favillam
Vatis amici.

O D E VII.

A D POMPEIUM VARUM.

O Saepe mecum tempus in ultimum
Deducte, Bruto militiae duce,

Quis te redonavit Quiritem

Dis patriis, Italoque coelo,
Pompei, meorum prime sodalium? 5

Cum quo morantem saepe diem mero

Fregi, coronatus nitentes

Malobathro Syrio capillos.

Tecum Philippos et celerem fugam

Sensi, relicta non bene parmula; 10

Cum fracta virtus, et minaces

Turpe solum tetigere mento.

Sed me per hostes Mercurius celer

Denso paventem sustulit aere:

Te rursus in bellum resorbens 15

Unda fretis tulit aestuosus.

Ergo

Ergo obligatam redde Jovi dapem ;
 Longaque fessum militia latus
 Depone sub lauru mea ; nec
 Parce cadis tibi destinatis. 20
 Oblivioso levia Massico
 Ciboria exple : funde capacibus
 Unguenta de conchis. quis udo
 Deproperare apio coronas
 Curatve myrto ? quem Venus arbitrum 25
 Dicit bibendi ? non ego sanius
 Bacchabor Edonis ; recepto
 Dulcè mihi furere est amico.

ODE VIII.
 IN BARINEN.

ULLA si juris tibi pejerati
 Poena, Barine, nocuisset unquam ;
 Dente si nigro fieres, vel uno
 Turpior ungui ;
 Crederem : sed tu, simul obligasti 5
 Perfidum votis caput, enitescis
 Pulchrior multo, juvenumque prodis
 Publica cura.
 Expedit matris cineres opertos
 Fallere, et toto taciturna noctis 10

E

Signa

Signa cum coelo, gelidaeque Divos

Morte carentes.

Ridet hoc, inquam, Venus ipsa; rident

Simplices Nymphae, ferus et Cupido,

Semper ardentes acuens sagittas

Cote cruenta.

Adde, quod pubes tibi crescit omnis,

Servitus crescit nova: nec priores

Impiae tectum dominae relinquunt,

Saepe minati.

Te suis matres metuunt juvencis;

Te senes parci, miseraeque nuper

Virgines nuptae, tua ne retardet

Aura maritos.

ODE IX.

AD VALGIUM.

NON semper imbres nubibus hispidos
Manant in agros; aut mare Caspium

Vexant inaequales procellae

Usque; nec Armeniis in oris,

Amice Valgi, stat glacies iners

Menses per omnes; aut Aquilonibus

Querceta Gargani laborant,

Et foliis viduantur orni.

7

CARMINUM LIBER II. 51

Tu semper urges flebilibus modis
 Mysten ademtum; nec tibi Vespere 10
 Surgente decedunt amores,
 Nec rapidum fugiente solem.
 At non ter aevo functus amabilem
 Ploravit omnes Antilochum senex
 Annos; nec impubem parentes 15
 Troilon, aut Phrygiae sorores
 Flevere semper. desine mollium
 Tandem querelarum; et potius nova
 Cantemus Augusti tropaea
 Caesaris; et rigidum Niphaten, 20
 Medumque flumen gentibus additum
 Victis, minores volvere vortices;
 Intraque praescriptum Gelonae
 Exiguis equitare campis.

O D E X.

AD LICINIUM MURENAM.

RECTIUS vive, Licini, neque altam
 Semper urgendo; neque, dum procellas
 Cautus horrescis, nimium premendo
 Litus iniquum.
 Auream quisquis mediocritatem 5
 Diligit, tutus caret obsoleti
 Sordibus tecti, caret invidenda
 Sobrius aula, E 2 Saepius

Saepius ventis agitatur ingens
Pinus ; et celsae graviore casu 10
Decidunt turres ; feriuntque summos

Fulmina montes.

Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene praeparatum
Pectus. informes hiemes reducit 15

Jupiter ; idem

Summovet : non, si male nunc, et olim
Sic erit : quondam cithara tacentem
Suscitat Musam, neque semper arcum

Tendit Apollo. 20

Rebus angustis animosus atque
Fortis appare : sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo

Turgida vela.

O D E XI.

AD QUINTIUM HIRPINUM.

QUID bellicosus Cantaber, et Scythes,
Hirpine Quinti, cogitet, Adria
Divisus objecto, remittas

Quaerere ; nec trepides in usum
Poscentis aevi pauca, fugit retro 5
Levis juvenas et decor, arida

Pellente

CARMINUM LIBER II.

53

Pellente lascivos amores
 Canitie, facilemque somnum.
 Non semper idem floribus est honos
 Vernis; neque uno Luna rubens nitet 10
 Vultu. quid aeternis minorem
 Confiliis animum fatigas?
 Cur non sub alta vel platano, vel hac
 Pinu jacentes sic temere, et rosa
 Canos odorati capillos, 15
 Dum licet, Assyriaque nardo,
 Potamus uncti? dissipat Evius
 Curas edaces. quis puer ocius
 Restinguet ardentis Falerni
 Pocula praetereunte lympa? 20
 Quis devium scortum eliciet domo
 Lyden? eburna, dic age, cum lyra
 Maturet, incomtam Lacaenae
 More comam religata nodum.

ODE III.

AD MAECENATEM.

NOLIS longa ferae bella Numantiae,
 Nec dirum Annibalem, nec Siculum mare
 Poeno purpureum sanguine, mollibus
 Aptari citharae modis;

100

E 3

Nec

Nec faevos Lapithas, et nimium mero 5

Hylaeum; domitosque Hereulea manu

Telluris juvenes, unde periculum

Fulgens contremuit domus

Saturni veteris: tuque pedestribus

Dices historiis proelia Caesaris, 10

Maecenas, melius, ductaque per vias

Regum colla minantium,

Me dulces dominae Musa Licymniae

Cantus, me voluit dicere lucidum

Fulgentes oculos, et bene mutuis 15

Fidum pectus amoribus:

Quam nec ferre pedem dedecuit choris,

Nec certare joco, nec dare brachia

Ludentem nitidis virginibus, sacro

Dianae celebris die. 20

Num tu, quae tenuit dives Achaemenes,

Aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes

Permutare velis crine Licymniae,

Plenas aut Arabum domos?

Dum flagrantia detorquet ad oscula 25

Cervicem, aut facili saevitia negat,

Quae poscente magis, gaudeat eripi,

Interdum rapere occupet.

O D E XIII.

ILL E et nefasto te posuit die,
Quicumque primum, et sacrilega manu
Produxit, arbos, in nepotum
Perniciem, opprobriumque pagi.
Illum et parentis crediderim sui 5
Fregisse cervicem, et penetralia
Sparfisse nocturno cruore
Hospitis: ille venena Colcha,
Et quidquid usquam concipitur nefas,
Tractavit; agro qui statuit meo 10
Te triste lignum, te caducum
In domini caput immerentis.
Quid quisque vitet, nunquam homini fatis
Cautum est in horas. navita Bosporum
Poenus perhorrescit, neque ultra 15
Caeca timet aliunde fata;
Miles sagittas et celerem fugam
Parthi; catenas Parthus et Italum
Robur: sed improvisa lethi
Vis rapuit rapietque gentes. 20
Quam pene furvae regna Proserpinae,
Et judicantem vidimus Aeacum,
Sedesque discretas plorum, et
Aeoliis fidibus querentem

56 Q. HORATII FLACCI

Sappho puellis de popularibus ; 25
 Et te sonantem plenius aureo,
 Alcaee, plectro dura navis,
 Dura fugae mala, dura belli.
 Utrumque sacro digna silentio
 Mirantur umbrae dicere: sed magis 30
 Pugnas et exactos tyrannos
 Densum humeris bibit aure vulgus.
 Quid mirum? ubi illis carminibus stupens
 Demittit atras bellua centiceps
 Aures, et intorti capillis 35
 Eumenidum recreantur angues?
 Quin et Prometheus, et Pelopis parens
 Dulci laborum decipitur sono:
 Nec curat Orion leones
 Aut timidos agitare lyncas. 40

O D E XIV.

A D P O S T U M U M.

EHEU, fugaces, Postume, Postume,
 Labuntur anni: nec pietas moram
 Rugis et instanti senectae
 Afferet, indomitaeque morti:
 Non, si trecentis, quotquot eunt dies, 5
 Amice, places illacrymabilem

Plutona

Plutona tauris; qui ter amplum
Geryonen Tityonque tristi
Compefcit unda, fcilicet omnibus,
Quicunque terrae munere vefcimur, 10
Enaviganda; five reges,
Sive inopes erimus coloni.
Frufta cruento Marte carebimus,
Fractisque rauci fluctibus Adriae;
Frufta per autumnos nocentem 15
Corporibus metuemus Austrum.
Vifendus ater flumine languido
Cocytus errans, et Danaï genus
Infame, damnatusque longi
Sifypbus Aeolides laboris. 20
Linquenda tellus, et domus, et placens
Uxor: neque harum, quas colis, arborum
Te, praeter invifas cupreffos,
Ulla brevem dominum fequetur.
Abfumet heres Caecuba dignior 25
Servata centum clavibus, et mero
Tinget pavementum fuperbo,
Pontificum potiore coenis.

O D E XV.

JAM pauca aratro jugera regiae
 Moles relinquent: undique latius
 Extenta visentur Lucrino
 Stagna lacu; platanusque coelebs
 Evincet ulmos: tum violaria, et
 Myrtus, et omnis copia narium,
 Spargent olivetis odorem,
 Fertilibus domino priori:
 Tum spissa ramis laurea fervidos
 Excludet ictus. non ita Romuli
 Praescriptum et intonsi Catonis
 Auspiciis, veterumque norma.
 Privatus illis census erat brevis,
 Commune magnum: nulla decempedis
 Metata privatis opacam
 Porticus excipiebat Arcton:
 Nec fortuitum spernere cespitem
 Leges finebant, oppida publico
 Sumtu jubentes, et Deorum
 Tempa novo decorare saxo.

O D E XVI.

A D G R O S P H U M.

OTIUM Divos rogat in patenti
 Prensus Aegaeo, simul atra nubes
 Condidit Lunam, neque certa fulgent
 Sidera nautis;
 Otium bello furiosa Thrace, 5
 Otium Medi pharetra decori,
 Grophe, non gemmis, neque purpura ve-
 nale, nec auro.
 Non enim gazae, neque consularis
 Summovet lictor miseros tumultus 10
 Mentis, et curas laqueata circum
 Tecta volantes.
 Vivitur parvo bene, cui paternum
 Splendet in mensa tenui salinum;
 Nec leves fomnos timor aut cupido 15
 Sordidus aufert.
 Quid brevi fortes jaculamur aevo
 Multa? quid terras alio calentes
 Sole mutamus? patriae quis exsul
 Se quoque fugit? 20
 Scandit aeratas vitiosa naves
 Cura; nec turmas equitum relinquit,

Ocior cervis, et agente nimbos

Ocior Euro.

Lactus in praesens animus, quod ultra est

25

Oderit curare, et amara lento

Temperet risu. nihil est ab omni

Parte beatum.

Abstulit clarum cita mors Achillem :

Longa Tithonum minuit senectus :

30

Et mihi forsan, tibi quod negarit,

Porriget hora.

Te greges centum, Siculaeque circum

Mugiunt vaccae; tibi tollit hinnitum

Apta quadrigis equa; te bis Afro

35

Murice tinctae

Vestiunt lanae: mihi parva rura, et

Spiritum Graiae tenuem Camenae

Parca non mendax dedit, et malignum

Spernere vulgus.

40

ODE XVII.

AD MAECENATEM AEGROTUM.

CUR me querelis exanimas tuis?

Nec Dis amicum est, nec mihi, te prius

Obire, Maecenas, mearum

Grande decus columenque rerum.

Ah,

CARMINUM LIBER II.

61

Ah, te meae si partem animae rapit

5

Maturior vis, quid moror altera,

Nec carus aequae, nec superstes

Integer? ille dies utramque

Ducet ruinam: non ego perfidum

Dixi sacramentum: ibimus, ibimus,

10

Utcunque praecedes, supremum

Carpere iter comites parati.

Me nec Chimaerae spiritus igneae,

Nec, si resurgat centimanus Gigas

Divellet unquam: sic potenti

15

Iustitiae placitumque Parcis.

Seu Libra, seu me Scorpius aspicit

Formidolosus, pars violentior

Natalis horae, seu tyrannus

Hesperiae Capricornus undae:

20

Utrumque nostrum incredibili modo

Consentit astrum. te Jovis impio

Tutela Saturno refulgens

Eripuit, volucrisque fati

Tardavit alas; cum populus frequens

25

Laetum theatri ter crepuit sonum:

Me truncus illapsus cerebro

Sustulerat, nisi Faunus ictum

Dextra levasset, Mercurialium

Custos virorum. reddere victimas

30

Aedemque votivam memento:

Nos humilem feriemus agnam.

O D E

O D E XVIII.

NON ebur, neque aureum
 Mea renidet in domo lacunar :
 Non trabes Hymettiae
 Premunt columnas ultima recisas
 Africa : neque Attali 5
 Ignotus heres regiam occupavi ;
 Nec Laconicas mihi
 Trahunt honestae purpuras clientae :
 At fides, et ingeni
 Benigna vena est ; pauperemque dives 10
 Me petit : nihil supra
 Deos laceſſo, nec potentem amicum
 Largiora flagito,
 Satis beatus unicus Sabinis.
 Truditur dies die, 15
 Novæque pergunt interire Lunae :
 Tu ſecanda marmora
 Locas ſub ipſum funus, et ſepulcri
 Immemor, ſtruis domos ;
 Mariſque Baiis obſtrepentis urges 20
 Summovere litora,
 Parum locuples continente ripa.
 Quid, quod uſque proximos
 Revellis agri terminos, et ultra
 Limites

CARMINUM LIBER II.

63

Limites clientium

25

Salis avarus ? pellitur paternos

In sinu ferens Deos

Et uxor et vir, sordidosque natos.

Nulla certior tamen

Rapacis Orci sede destinata

30

Aula divitem manet

Herum. quid ultra tendis? aequa tellus

Pauperi recluditur,

Regumque pueris : nec satelles Orci

Callidum Prometheus

35

Revexit, auro captus. hic superbum

Tantalum atque Tantali

Genus coercet : hic levare functum

Pauperem laboribus,

Vocatus atque non vocatus audit.

40

O D E XIX.

I N B A C C H U M.

BACCHUM in remotis carmina rupibus

Vidi docentem, (credite, posteris)

Nymphasque dicentes, et aures

Capripedum Satyrorum acutas.

Evae! recenti mens trepidat metu,

5

Plenoque Bacchi pectore turbidum

Laetatur.

Laetatur. evoe! parce, Liber,
 Parce, gravi metuende thyrso.
 Fas pervicaces est mihi Thyadas,
 Vinique fontem, lactis et uberes 10
 Cantare rivos, atque truncis
 Lapſa cavis iterare mella :
 Fas et beatae conjugis additum
 Stellis honorem, tectaque Penthei
 Disiecta non leni ruina, 15
 Thracis et exitium Lycurgi.
 Tu flectis amnes, tu mare barbarum :
 Tu separatis uvidus in jugis
 Nodo coerces viperino
 Bistonidum sine fraude crines. 20
 Tu, cum parentis regna per arduum
 Cohors Gigantum scanderet impia,
 Rhoecum retorfisti leonis
 Unguibus, horribilique mala :
 Quanquam, choreis aptior et jocis 25
 Ludoque dictus, non ſat idoneus
 Pugnae ferebaris; ſed idem
 Pacis eras mediuſque belli.
 Te vidit infons Cerberus aureo
 Cornu decorum, leniter atterens 30
 Caudam; et recedentis trilingui
 Ore pedes tetigitque cura.

O D E XX.

A D M A E C E N A T E M.

NON usitata nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum aethera
Vates; neque in terris morabor
Longius; invidiaque major
Urbes relinquam. non ego, pauperum 5
Sanguis parentum, non ego, quem vocas
Dilecte, Maecenas, obibo,
Nec Stygia cohibebor unda.
Jam jam residunt cruribus asperae
Pelles; et album mutor in alitem 10
Superne; nascunturque leves
Per digitos humerosque plumae.
Jam, Daedaleo ocior Icaro,
Visam gementis litora Bospori,
Syrtesque Gaetulas, canorus 15
Ales, Hyperboreosque campos.
Me Colchus, et, qui diffimulat metum
Marsae cohortis, Dacus, et ultimi
Noscent Geloni: me peritus
Discet Iber, Rhodanique potor. 20
Absint inani funere naeniae,
Luctusque turpes, et querimoniae:
Compesce clamorem, ac sepulcri
Mitte supervacuos honores.

F

QUINTI

Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
C A R M I N U M.

L I B E R I I I.

O D E I.

A D A S I N I U M P O L L I O N E M.

ODI profanum vulgus, et arceo.
Favete linguis: carmina non prius
Audita Musarum sacerdos
Virginibus puerisque canto.

Regum timendorum in proprios greges.

Reges in ipsos imperium est Jovis.

Clari Giganteo triumpho,

Cuncta supercilio moventis.

Est ut viro vir latius ordinet.

Arbusta fulcis; hic generosior

Descendat in campum petitor;

Moribus hic, meliorque fama

Contendat; illi turba clientium

Sit major; aequa lege necessitas

Sortitur

10

CARMINUM LIBER III

67

Sortitur infignes et imos:

15

Omne capax movet urna nomen.

Districtus ensis cui super impia

Cervice pendet, non Siculae dapes

Dulcem elaborabunt saporem;

Non avium citharaeque cantus

20

Somnum reducent. somnus agrestium

Lenis virorum non humiles domos

Fastidit, umbrosamque ripam,

Non Zephyris agitata Tempe.

Desiderantem quod satis est, neque

25

Tumultuosum sollicitat mare,

Nec saevus Arcturi cadentis.

Impetus, aut orientis Hoedi;

Non verberatae grandine vineae,

Fundusque mendax; arbore nunc aquas.

30

Culpante, nunc torrentia agros,

Sidera, nunc hiemes iniquas.

Contracta pisces aequora sentiunt,

Jactis in altum molibus: huc frequens

Caementa demittit redemptor

35

Cum famulis, dominusque terrae

Fastidiosus: sed timor et minae

Scandunt eodem quo dominus; neque

Decedit aerata triremi, et

Post equitem sedet atra cura.

40

Quod si dolentem nec Phrygius lapis,

Nec purpurarum fidere clarior

Delenit usus, nec Falerna

Vitis, Achaemeniumque costum;

Cur invidendis postibus, et novo

45

Sublime ritu moliar atrium?

Cur valle permutem Sabina

Divitias operosiores?

O D E II.

ANGUSTAM, amice, pauperiem pati

Robustus acri militia puer

Condiscat; et Parthos feroces

Vexet eques metuendus hasta;

Vitamque sub dio, et trepidis agat

5

In rebus: illum ex moenibus hosticis

Matrona bellantis tyranni

Prospiciens, et adulta virgo

Suspiret, Eheu! ne rudis agminum

Sponsus laceffat regius asperum

10

Tactu leonem, quem cruenta

Per medias rapit ira caedes.

Dulce et decorum est pro patria mori:

Mors et fugacem persequitur virum;

Nec parcit imbellis juventae

15

Poplitibus, timidoque tergo.

Virtus

del. m. j.

Virtus, repulsæ nescia sordidae,

Intaminatis fulget honoribus;

Nec fumit aut ponit secures

Arbitrio popularis auræ.

20

Virtus, recludens immeritis mori

Coelum, negata tentat iter via;

Coetusque vulgares, et udam

Spernit humum fugiente penna.

Est et fideli tuta silentio

25

Mercēs: vetabo, qui Cereris sacrum

Vulgarit arcanae, sub iisdem

Sit trabibus, fragilemque mecum

Solvat phaselum: saepe Diespiter

Neglectus incesto addidit integrum:

Raro antecedentem scelestum

Deferuit pede poena claudō.

O D E III.

JUSTUM, et tenacem propositi virum

Non civium ardor prava jubentium,

Non vultus instantis tyranni

Mente quatit solida, neque Auster

Dux inquieti turbidus Adriæ,

5

Nec fulminantis magna Jovis manus:

Si fractus illabatur orbis,

Impavidum ferient ruinae.

Hac arte Pollux, et vagus Hercules

Innixus, arces attigit igneas :

10

Quos inter Augustus recumbens

Purpureo bibit ore nectar.

Hac te merentem, Bacche pater, tuæ

Vexere tigres, indocili jugum

Collo trahentes : hac Quirinus

15

Martis equis Acheronta fugit ;

Gratum elocuta consiliantibus

Junone Divis : Ilion, Ilion

Fatalis incestusque iudex,

Et mulier peregrina vertit

20

In pulverem, ex quo destituit Deos

Mercede pacta Laomedon, mihi

Castaeque damnatum Minervae,

Cum populo et duce fraudulentō.

Jam nec Lacaenae splendet adulterae

25

Famofus hospes ; nec Priami domus

Perjura pugnaces Achivos

Hectoreis opibus refringit ;

Nostrique ductum seditionibus

Bellum refedit. protinus et graves

30

Iras, et invisum nepotem,

Troica quem peperit sacerdos,

Marti redonabo. illum ego lucidas

Inire sedes, ducere nectaris

Succos,

CARMINUM LIBER III.

71

Succos, et ascribi quietis

35

Ordinibus patiar Deorum.

Dum longus inter saeviat Ilion

Romamque pontus, qualibet exules

In parte regnante beati :

Dum Priami Paridisque busto

40

Insultet armentum, et catulos ferae

Celent inultae ; stet Capitolium

Fulgens, triumphatque possit

Roma ferox dare jura Medis.

Horrenda late nomen in ultimas

45

Extendat oras, qua medius liquor

Secernit Europen ab Afro,

Qua tumidus rigat arva Nilus ;

Aurum irreperitum, et sic melius situm

Cum terra celat, spernere fortior,

50

Quam cogere humanos in usus

Omne sacrum rapiente dextra.

Quicumque mundo terminus obstitit,

Hunc tangat armis, visere gestiens

Qua parte debacchentur ignes,

55

Qua nebulae pluviiue rores.

Sed bellicosus fata Quiritibus

Hac lege dico ; ne nimitum pli,

Rebusque fidentes, avitae

Tecta velint reparare Trojae.

60

Trojae renascens alite lugubri

Fortuna tristi clade iterabitur,

Ducente victrices catervas

Conjuge me Jovis et sorore.

Ter si resurgat murus aheneus,

65

Auctore Phoebō; ter pereat meis

Excisus Argivis; ter uxor

Capta virum puerosque ploret,

Non haec jocosae conveniunt lyrae:

Quo Musa tendis? desine pervicax

70

Referre sermones Deorum, et

Magna modis tenuare parvis.

O D E IV.

A D C A L L I O P E N.

D E S C E N D E coelo, et dic age tibia

Regina longum Calliope melos;

Seu voce nunc mavis acuta,

Seu fidibus, citharave Phoebi,

Auditis? an me ludit amabilis

5

Infania? audire, et videor pios

Errare per lucos, amoenae

Quos et aquae subeunt, et aerae,

Me fabulosae Vulture in Appulo,

Altricis extra limen Apuliae,

10

Ludo

Ludo fatigatumque somno,
Fronde nova puerum palumbes
Texere: mirum quod foret omnibus,
Quicumque celsae nidum Acherontiae,
Saltusque Bantinos, et arvum 15
Pingue tenent humilis Ferenti;
Ut tuto ab atris corpore viperis
Dormirem et urfis; ut premerer sacra
Lauroque, collataque myrto,
Non sine Dis animosus infans. 20
Vester, Camenae, vester in arduos
Tollor Sabinos; seu mihi frigidum
Praeneste, seu Tibur supinum,
Seu liquidae placuere Baiae.
Vestris amicum fontibus et choris, 25
Non me Philippis versa acies retro,
Devota non extinxit arbos,
Nec Sicula Palinurus unda.
Utcunque mecum vos eritis; libens
Infanientem navita Bosporum 30
Tentabo, et urentes arenas
Litoris Assyrii viator.
Visam Britannos hospitibus feros,
Et lactum equino sanguine Concanum:
Visam pharetratos Gelonos, 35
Et Scythicum iniquolatus annem.

Vos

Vos Caesarem altum, militia simul
 Fessas cohortes addidit oppidis,
 Finire quaerentem labores
 Pierio recreatis antro.

40

Vos lene consilium et datis, et dato
 Gaudetis almae. scimus ut impios
 Titanas, immanemque turmam
 Fulmine sustulerit caduco,
 Qui terram inertem, qui mare temperat
 Ventosum, et urbes, regnaque tristia,
 Divosque, mortalesque turbas
 Imperio regit unus aequo.

45

Magnum illa terrorem intulerat Jovi
 Fidens juvenus horrida brachiis,
 Fratresque tendentes opaco
 Pelion imposuisse Olympo.

50

Sed quid Typhoeus, et validus Mimias,
 Aut quid minaci Porphyrion statu,
 Quid Rhoecus, evulsisque truncis,
 Enceladus jaculator audax,

55

Contra sonantem Palladis aegida
 Possent ruentes? hinc avidus stetit
 Vulcanus, hinc matrona Juno, et

Nunquam humeris positurus arcum,
 Qui rore puro Castaliae lavit
 Crines solutos, qui Lyciae tenet

60

CARMINUM LIBER III.

75

Dumeta, natalemque silvam,
Delius et Patareus Apollo.

Vis consilii expers mole ruit sua :

65

Vim temperatam Di quoque provehunt

In majus : idem odere vires

Omne nefas animo moventes.

Testis mearum centimanus Gyas

Sententiarum notus, et integrae

70

Tentator Orion Dianae,

Virginea domitus sagitta.

Insecta monstros Terra dolet suis,

Moeretque partus fulmine luridum

Missos ad Orcum : nec peredit

75

Impositam celer ignis Aetnam :

Incontinentis nec Tityi jecur

Relinquit ales, nequitiae additus

Custos : amatorem trecentae

Pirithoum cohibent catenae.

80

ODE V.

COELO tonantem credidimus Jovem
Regnare : praesens Divus habebitur

Augustus, adjectis Britannis

Imperio, gravibusque Persis.

Milesne Crassi conjuge barbara

5

Turpis maritus vixit ? et hostium

(Proh

Proh curia, inverſique mores!)
 Confenuit focerorum in armis
 Sub rege Medo Marſus et Appulus,
 Anciliorum, nominis et togae 10
 Oblitus, aeternaeque Veſtae,
 Incolumi Jove et urbe Roma?
 Hoc caverat mens provida Reguli
 Diſſentientis conditionibus
 Foedis, et exemplo trahenti 15
 Perniciem veniens in aevum,
 Si non periret immiſerabilis
 Captiva pubes. Signa ego Punicis
 Affixa delubris, et arma
 Militibus ſine caede, dixit, 20
 Derepta vidi: vidi ego civium
 Retorta tergo brachia libero,
 Portaſque non clauſas, et arva
 Marte coli populata noſtro.
 Auro repenſus ſcilicet acrior 25
 Miles redibit? flagitio additis
 Damnum: neque amiſſos colores
 Lana refert medicata fuco;
 Nec vera virtus, cum ſemel excidit,
 Curat reponi deterioribus. 30
 Si pugnat extricata denſis
 Cerva plagis, erit ille fortis,

Qui perfidis se credidit hostibus ;

Et Marte Poenos proteret altero,

Qui lora restrictis lacertis

35

Sensit iners, timuitque mortem.

Hic, unde vitam sumeret inscius,

Pacem duello miscuit : o pudor !

O magna Carthago, probrofis

Altior Italiae ruinis !

40

Fertur pudicae conjugis osculum,

Parvosque natos, ut capitis minor,

A se removisse, et virilem

Torvus humi posuisse vultum ;

Donec labantes consilio Patres

45

Firmaret auctor nunquam alias dato,

Interque moerentes amicos

Egregius properaret exul.

Atqui sciebat quae sibi barbarus

Tortor pararet : non aliter tamen

50

Dimovit obstantes propinquos,

Et populum reditus morantem ;

Quam si clientum longa negotia,

Dijudicata lite, relinqueret,

Tendens Venafranos in agros,

55

Aut Lacedaemonium Tarentum.

O D E VI.

A D R O M A N O S.

DELICTA majorum immeritus lues,
 Romane, donec templa refeceris,
 Aedesque labentes Deorum, et
 Foeda nigro simulacra fumo.
 Dis te minorem quod geris, imperas :
 Hinc omne principium, huc refer exitum.
 Di multa neglecti dederunt
 Hesperiae mala luctuosae.
 Jam bis Monaeses, et Pacori manus
 Non auspicatos contudit impetus
 Nostros, et adjecisse praedam
 Torquibus exiguis renidet.
 Pene occupatam seditionibus
 Delevit Urbem Dacus et Aethiops ;
 Hic classe formidatus, ille
 Missilibus melior sagittis.
 Fecunda culpa secula nuptias
 Primum inquinavere, et genus, et domos :
 Hoc fonte derivata clades
 In patriam populumque fluxit,
 Motus doceri gaudet Ionicos
 Matura virgo, et fingitur artubus

Jam nunc, et incestos amores De tenero meditatur ungui.	
Mox juniores quaerit adulteros	25
Inter mariti vina; neque eligit Cui donet impermissa raptim Gaudia, luminibus remotis;	
Sed jussa coram, non sine conscio Surgit marito; seu vocat institor,	30
Seu navis Hispanae magister, Dedecorum preciosus emtor.	
Non his juvenus orta parentibus Infecit aequor sanguine Punico, Pyrrhumque, et ingentem cecidit Antiochum, Annibalemque dirum:	35
Sed rusticorum mascula militum Proles, Sabellis docta ligonibus Versare glebas, et severae Matris ad arbitrium recisos	40
Portare fustes; sol ubi montium Mutaret umbras, et juga demeret Bobus fatigatis, amicum Tempus agens abeunte curru.	
Damnosa quid non imminuit dies?	45
Aetas parentum, pejor avis, tulit Nos nequiores, mox daturos Progeniem vitiosorem.	

O D E VII.

A D A S T E R I E N.

QUID fles, Asterie, quem tibi candidi
 Primo restituent vere Favonii,
 Thyna merce beatum,

Constantis juvenem fide

Gygen? ille Notis actus ad Oricum

Post insana Caprae fidera, frigidas

Noctes non sine multis

Insomnis lacrymis agit.

Atqui sollicitae nuncius hospitae,

Suspirare Chloen, et miseram tuis

Dicens ignibus uri,

Tentat mille vaser modis.

Ut Proetum mulier perfida credulum

Falsis impulerit criminibus, nimis

Casto Bellerophonti

Maturare necem, refert.

Narrat pene datum Pelea Tartaro,

Magestam Hippolyten dum fugit abstinens:

Et peccare docentes

Fallax historias monet:

Frustra: nam scopulis furdior Icari

Voces audit, adhuc integer. at, tibi

Ne vicinus Enipeus

Plus iusto placeat, cave:

Quamvis non alius flectere equum sciens 25

Aequae conspicitur gramine Martio;

Nec quisquam citus aequae

Tusco denatat alveo;

Prima nocte domum claude: neque in vias

Sub cantu querulae despice tibiae: 30

Et te saepe vocanti

Duram, difficilis mane.

O D E VIII.

A D M A R C E N A T E M.

MARTIIS coelebs quid agam Calendis,
Quid velint flores, et acerra thuris

Plena, miraris, positusque carbo in

Cespite vivo,

Docte sermones utriusque linguae. 5

Voveram dulces epulas, et album

Libero caprum, prope funeratus

Arboris ictu.

Hic dies, anno redeunte, festus

Corticem astrictum pice dimovebit 10

Amphorae, fumum bibere institutae

Consule Tullo.

G

Sume,

Sume, Maecenas, cyathos amici
 Sospitis centum; et vigiles lucernas
 Profer in lacem; procul omnis esto
 Clamor et ira.

Mitte civiles super Urbe curas:
 Occidit Daci Cotifonis agmen:
 Medus infestus sibi luctuosus

Diffidet armis: 20

Servit Hispanae vetus hostis orae
 Cantaber, fera domitus catena:

Jam Scythae laxo meditantur arcu
 Cedere campis.

Negligens, ne qua populus laboret, 25

Parce privatus nimium cavere: et
 Dona praesentis rape lactus horae, ac
 Linque severa.

O D E IX.

A D L Y D I A M.

DONEC gratus eram tibi,
 Nec quisquam potior brachia candidae
 Cervici juvenis dabat;

Perfarum vigui rege beatior.

LYD. Donec non alia magis 5

Arfisti, neque erat Lydia post Chloen;

Multi Lydia nominis

Romana vigui clarior Ilia.

HOR. Me nunc Thressa Chloe regit,

Dulces docta modos, et citharae sciens: 10

Pro qua non metuam mori,

Si parcent animae fata superstiti.

LYD. Me torret face mutua

Thurini Calais filius Ornithi:

Pro quo bis patiar mori,

15

Si parcent puero fata superstiti.

HOR. Quid si prisca redit Venus,

Diductosque jugo cogit aheneo?

Si flava excutitur Chloe,

Rejectaeque patet janua Lydiae? 20

LYD. Quanquam fidere pulchrior

Ille est; tu levior cortice, et improbo

Iracundior Adria:

Tecum vivere amem, tecum obeam libens.

ODE X.

IN LYCEN.

EXTREMUM Tanaim si biberes, Lyce,

Saevo nupta viro; me tamen asperas

Porrectum ante fores obicere incolis

Plorares Aquilonibus.

Audis quo strepitu janua, quo nemo
 Inter pulchra situm tecta remugiat
 Ventis? et positas ut glaciēt nives
 Puro numine Jupiter?
 Ingratam Veneri pone superbiam,
 Ne currente retro funis eat rota.
 Non te Penelopen difficilem procis
 Tyrrhenus genuit parens.
 O, quamvis neque te munera, nec preces,
 Nec tinctus viola pallor amantium,
 Nec vir Pieria pellice faucibus
 Curvat; supplicibus tuis
 Parcas, nec rigida mollior esculo,
 Nec Mauris animo mitior anguibus.
 Non hoc semper erit liminis aut aquae
 Coelestis patiens latus.

O D E XI.

A D M E R C U R I U M.

MERCURI, (nam te docilis magistro
 Movit Amphion lapides canendo)
 Tuque testudo resonare septem
 Callida nervis,
 Nec loquax olim neque grata, nunc et
 Divitum mensis et amica templis;

12

CARMINUM LIBER III.

85

Dic modos, Lyde quibus obstinatas

Applicet aures :

Quae, velut latis equa trima campis,

Ludit exultim, metuitque tangi,

10

Nuptiarum expers, et adhuc protervo

Cruda marito.

Tu potes tigres comitesque filvas

Ducere, et rivos celeres morari:

Cessit immanis tibi blandienti

15

Janitor aulae

Cerberus ; quamvis furiale centum

Muniant angues caput ejus, atque

Spiritus teter, faniesque manet

Ore trilingui:

20

Quin et Ixion, Tityosque vultu

Risit invito ; stetit urna paulum

Sicca, dum grato Danaï puellas

Carmine mulces.

Audiat Lyde scelus atque notas

25

Virginum poenas, et inane lymphæ

Dolium fundo pereuntis imo,

Seraque fata,

Quæ manent culpas etiam sub Orco.

Impiæ, (nam quid potuere majus ?)

30

Impiæ sponfos potuere duro

Perdere ferro.

Una de multis, face nuptiali
Digna, perjurum fuit in parentem
Splendide mendax, et in omne virgo 33

Nobilis aevum:

Surge, quae dixit juveni marito,
Surge, ne longus tibi somnus, unde
Non times, detur: focerum et scelestas

Falle sorores; 40

Quae, velut nactae vitulos leaenae,
Singulos cheu! lacerant; ego illis
Mollior nec te feriam, nec intra

Claustra tenebo.

Me pater saevis oneret catenis, 45

Quod viro clemens misero peperci;

Me vel extremos Numidarum in agros

Classe releget.

I, pedes quo te rapiunt et aurae,

Dum favet nox et Venus: i secundo 50

Omne; et nostri memorem sepulcro

Sculpe querelam.

O D E XII.

A D N E O B U L E N.

MISERARUM est, neque amori dare ludum,
 Neque dulci mala vino lavere; aut ex-
 animari, metuentes patruae verbera linguae.
 Tibi qualum Cytherae puer ales,
 Tibi telas, operosaeque Minervae 5
 Studium aufert, Neobule, Liparei nitor Hebri;
 Simul unctos Tiberinis humeros lavit in undis;
 Eques ipso melior Bellerophonte,
 Neque pugno, neque segni pede victus:
 Catus idem per apertum fugientes 10
 Agitato grege cervos jaculari, et
 Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

O D E XIII.

A D F O N T E M B A N D U S I A E.

O Fons Bandusiae, splendidior vitro,
 Dulci digne mero, non sine floribus,
 Cras donaberis hoedo;
 Cui frons turgida cornibus
 Primis, et Venerem et proelia destinat; 5
 Frustra: nam gelidos inficiet tibi

Rubro sanguine rivos,
 Lascivi soboles gregis.
 Te flagrantis atrox hora Caniculae
 Nescit tangere: tu frigus amabile 10
 Fessis vomere tauris
 Praebes, et pecori vago.
 Fies nobilium tu quoque fontium,
 Me dicente cavis impositam ilicem
 Saxis, unde loquaces 15
 Lymphae defiliunt tuae.

O D E XIV.

D E R E D I T U A U G U S T I.

HERCULIS ritu modo dictus, o plebs,
 Morte venalem petiisse laurum
 Caesar, Hispana repetit penates
 Victor ab ora.
 Unico gaudens mulier marito 5
 Prodeat, justis operata Divis;
 Et soror clari ducis, et decorae
 Supplice vitta
 Virginum matres, juvenumque nuper
 Sospitum. vos o pueri, et puellae 10
 Jam virum expertae, male ominatis
 Parcite verbis.

Hic

CARMINUM LIBER III. 89

Hic dies vere mihi festus atras
Eximet curas: ego nec tumultum,
Nec mori per vim metuam, tenente 15
Caesare terras.

I pete unguentum, puer, et coronas,
Et cadum Marfi memorem duelli;
Spartacum si qua potuit vagantem
Fallere testa. 20

Dic et argutae properet Neaerae
Myrrheum nodo cohibere crinem:
Si per invisum mora janitorem
Fiet, abito.

Lenit albescens animos capillus 25
Litium et rixae cupidos protervae.
Non ego hoc ferrem calidus juvena,
Consule Planco.

ODE XV.
IN CHLORIM.

UXOR pauperis Ibyci,
Tandem nequitiae fige modum tuae,
Famosisque laboribus:
Maturo propior define funeri
Inter ludere virgines, 5
Et stellis nebulam spargere candidis.

Non,

Non, si quid Pholoen, fatis,
 Et te, Chlora, decet: filia rectius
 Expugnat juvenum domos,
 Pulso Thyas uti concita tympano. 10
 Illam cogit amor Nothi
 Lascivæ similem ludere capreae:
 Te lanae prope nobilem
 Tonfae Luceriam, non citharae decent,
 Nec flos purpureus rosae, 15
 Nec poti vetulam faece tenus cadi.

O D E XVI.

A D M A E C E N A T E M.

INCLUSAM Danaen turris aenea,
 Robustaeque fores, et vigilum canum
 Tristes excubiae munierant satis
 Nocturnis ab adulteris:
 Si non Acrisium virginis abditæ 5
 Custodem pavidum Jupiter et Venus
 Risissent: fore enim tutum iter et patens,
 Converso in precium Deo.
 Aurum per medios ire satellites,
 Et perrumpere amat saxa, potentius 10
 Ictu fulmineo. concidit auguris
 Argivi domus, ob lucrum

ST. HUBERT'S HUNTING

St. Hubert, the patron saint of hunters, is depicted in the center of the page. He is shown as a knight in armor, holding a cross in his right hand and a bow in his left. He is surrounded by a group of hunters and their dogs, all engaged in a hunt. The scene is set in a forest with trees and a path. The text around the illustration is in Latin and describes the story of St. Hubert's conversion. It mentions that he was a hunter who was once a pagan but was converted to Christianity after a miraculous experience in the forest. The text is written in a Gothic script and is arranged in several lines around the central illustration.

St. Hubert, the patron saint of hunters, is depicted in the center of the page. He is shown as a knight in armor, holding a cross in his right hand and a bow in his left. He is surrounded by a group of hunters and their dogs, all engaged in a hunt. The scene is set in a forest with trees and a path. The text around the illustration is in Latin and describes the story of St. Hubert's conversion. It mentions that he was a hunter who was once a pagan but was converted to Christianity after a miraculous experience in the forest. The text is written in a Gothic script and is arranged in several lines around the central illustration.

Demersa exscidio. diffidit urbium

Pertas vir Macedo, et subruit aemulos

Reges muneribus. munera navium

Saevos illaqueant duces.

Crescentem sequitur cura pecuniam,

Majorumque fames. jure perhorui

Late conspicuum tollere verticem,

Maecenas, equitum decus.

20

Quanto quisque sibi plura negaverit,

A Dis plura feret. nil cupientium

Nudus castra peto; et transfuga divitum

Partes linquere gestio:

Contemtae dominus splendidior rei,

25

Quam si quidquid arat non piger Appulus

Occultare meis diceret horreis,

Magnas inter opes inops.

Purae rivus aquae, silvaeque jugerum

Paucorum, et segetis certa fides meae,

30

Fulgentem imperio fertilis Africae

Fallit, forte beatior.

Quanquam nec Calabrae mella ferunt apes,

Nec Laestrygonia Bacchus in amphora

Languescit mihi, nec pinguis Gallicis

35

Crescunt vellera pascuis;

Importuna tamen pauperies abest:

Nec, si plura velim, tu dare deneges.

Contracto melius parva cupidine
 Vestigalia porrigam, 40
 Quam si Mygdoniis regnum Halyattici
 Campis continuem. multa petentibus
 Desunt multa. bene est, cui Deus obtulit
 Parca, quod satis est, manu.

O D E XVII.

A D A E L I U M L A M I A M.

AELI, vetusto nobilis ab Lamo,
 (Quando et priores hinc Lamias ferunt
 Denominatos, et nepotum
 Per memores genus omne fastos)
 Auctore ab illo ducis originem, 5
 Qui Formiarum moenia dicitur
 Princeps, et innantem Maricae
 Litoribus tenuisse Lirin
 Late tyrannus. cras foliis nemus
 Multis, et alga litus inutili 10
 Demissa tempestas ab Euro
 Sternit; aquae nisi fallit augur
 Annosa cornix. dum potes, aridum
 Compone lignum : cras genium mero
 Curabis, et porco bimestri, 15
 Cum famulis operum solutis.

O D E XVIII.

A D FAU N U M.

FAUNE, Nympharum fugientum amator,
Per meos fines et aprica rura

Lenis incedas, abeasque parvis

Aequus alumnis :

Si tener pleno cadit hoedus anno,

5

Larga nec defunt Veneris sodali

Vina craterae ; vetus ara multo

Fumat odore :

Ludit herbofo pecus omne campo,

Cum tibi Nonae redeunt Decembres ;

10

Festus in pratis vacat otioso

Cum bove pagus :

Inter audaces lupus errat agnos :

Spargit agrestes tibi silva frondes :

Gaudet invisam pepulisse fossor

15

Ter pede terram.

ODE XIX.

AD TELEPHUM.

QUANTUM distet ab Inacho
 Codrus, pro patria non timendus mori,
 Narras, et genus Aetoli,
 Et pugnata sacro bella sub Illo.
 Quo Chium precio cadam
 Mercemur, quis aquam temperet ignibus,
 Quo praebente domum, et quota
 Pelignis caream frigoribus, taceas.
 Da Lunae propere novae,
 Da noctis mediae, da, puer, auguris
 Murenæ: tribus aut novem
 Miscentur cyathis pocula commodis.
 Qui Musas amat impares,
 Ternos ter cyathos ætonitus petet
 Vates: tres prohibet supra
 Rixarum metuens tangere Gratia,
 Nudis juncta sororibus.
 Infanire juvat: cur Berecynthiae
 Cessant flamina tibiae?
 Cur pendet tacita fistula cum lyra?
 Parcentes ego dexteras
 Odi: sparge rosas: audiat invidus

H. Müller sc.

Continued from page 94
The following are the results of the
study of the various cases.
The first case, a female, aged 35,
was admitted to the hospital on
March 1st, 1904. She had been
suffering from a severe headache
for several days, and had been
vomiting for the last 24 hours.

The second case, a male, aged 45,
was admitted to the hospital on
March 2nd, 1904. He had been
suffering from a severe headache
for several days, and had been
vomiting for the last 24 hours.
The third case, a female, aged 25,
was admitted to the hospital on
March 3rd, 1904. She had been
suffering from a severe headache
for several days, and had been
vomiting for the last 24 hours.

15

Dementem strepitum Lycus,
 Et vicina seni non habilis Lyco.
 Spissa te nūdā comā,
 Puro te similem, Telephe, vespero,
 Tempeſtīva petit Chloē:
 Me lentus Glycērae torret amor meae.

25

ODE XX.
 AD PYRRHUM.

NON vides quanto moveas periclo,
 Pyrrhe, Gactulae catulos leaenae?
 Dura poſt paulo fugies inaudax

Proelia raptor:

Cum per obſtantes juvenum catervas
 Ibit inſignem repetens Nearchum:
 Grande certamen, tibi praeda cedat

5

Major, an illi.

Interim, dum tu celeres ſagittas
 Promis, haec dentes acuit timendos:

10

Arbiter pugnae poſuiſſe nudo

Sub pede palmam

Fertur, et leni recreare vento
 Sparſum odoratis humerum capillis:

Qualis aut Nireus fuit, aut aquoſa

15

Raptus ab Ida.

ODE

O D E XXI.

A D A M P H O R A M.

O Nata mecum consule Manlio,
 Seu tu querelas, five geris jocos,
 Seu rixam, et insanos amores,
 Seu facilem, pia testa, somnum :
 Quocunque lectum nomine Massicum 5
 Servas, moveri digna bono die;
 Descende, Corvino jubente
 Promere languidiora vina.
 Non ille, quanquam Socraticis madet
 Sermonibus, te negliget horridus. 10
 Narratur et prisca Catonis
 Saepe mero caluisse virtus.
 Tu lene tormentum ingenio admoves
 Plerumque duro : tu sapientium
 Curas, et arcanum jocofo 15
 Consilium retegis Lyaeo :
 Tu spem reducis mentibus anxiiis,
 Viresque ; et addis cornua pauperi,
 Post te neque iratos trementi
 Regum apices, neque militum arma. 20
 Te Liber, et, si laeta aderit, Venus,
 Segnesque nodum solvere Gratiae,

Vivaeque

Vivaeque producent lucernae,
Dum rediens fugat astra Phoebus.

O D E XXII.

I N D I A N A M.

MONTIUM custos nemorumque, Virgo,
Quae laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimisque letho,
Diva triformis ;
Imminens villae tua pinus esto,
Quam per exactos ego laetus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

O D E XXIII.

A D P H I D Y L E N.

COELO supinas si tuleris manus,
Nascente Luna, rustica Phidyle ;
Si thure placaris et horna
Fruge Lares, avidaque porca ;
Nec pestilentem sentiet Africum
Fecunda vitis, nec sterilem seges
Rubiginem, aut dulces alumni
Pomifero grave tempus anno.

H

Nam,

Nam, quae nivali pascitur Algidō
 Devota, quercus inter et ilices, 10
 Aut crescit Albanis in herbis
 Victimā, pontificum secures
 Cervicē tinget : te nihil attinet
 Tentare multa caede bidentium,
 Parvos coronantem marino 15
 Rore Deos, fragilique myrto.
 Immunis aram si tetigit manus,
 Non sumtuosa blandior hostia
 Mollibit aversos Penates
 Farre pio, et saliente mica. 20

O D E XXIV.

INTACTIS opulentior
 Thesauris Arabum et divitis Indiae,
 Caementis licet occupes
 Tyrhenum omne tuis, et mare Apulicum ;
 Si figit adamantinos 5
 Summis verticibus dira Necessitas
 Clavos ; non animum metu,
 Non mortis laqueis expedies caput.
 Campestrēs melius Scythae
 (Quorum plaustra vagās rite trahunt domos) 10
 Vivunt, et rigidi Getae ;
 Immetata quibus jugera liberas

Fruges

Fruges et Cererem ferunt ;
 Nec cultura placet longior annua :
 Defunctumque laboribus 15
 Aequali recreat sorte vicarius.
 Illic matre carentibus
 Privignis mulier temperat innocens ;
 Nec dotata regit virum
 Conjux, nec nitido fidit adultero : 20
 Dos est magna parentium
 Virtus, et metuens alterius viri
 Certo foedere castitas :
 Et peccare nefas, aut precium est mori.
 O! si quis volet impias 25
 Caedes, et rabiem tollere civicam :
 Si quaeret pater urbium
 Subscribi statuis ; indomitam audeat
 Refrenare licentiam,
 Clarus postgenitis : quatenus, heu nefas ! 30
 Virtutem incolumem odimus,
 Sublatam ex oculis quacrimus invidi.
 Quid tristes querimoniae,
 Si non supplicio culpa reciditur ?
 Quid leges sine moribus 35
 Vanae proficiunt ; si neque fervidis
 Pars inclusa caloribus
 Mundi, nec Boreae finitimum latus,

Durataeque solo nives
 Mercatorem abigunt? horrida callidi 40
 Vincunt aequora navitae.
 Magnum pauperies opprobrium, jubet
 Quidvis et facere et pati,
 Virtutisque viam deserit arduae.
 Vel nos in Capitolium, 45
 Quo clamor vocat et turba faventium;
 Vel nos in mare proximum
 Gemmas, et lapides, aurum et inutile,
 Summi materiam mali,
 Mittamus. scelerum si bene poenitet, 50
 Eradenda cupidinis
 Pravi sunt elementa, et tenerae nimis
 Mentis asperioribus
 Formandae studiis. nescit equo rudis
 Haerere ingenuus puer, 55
 Venarique timet; ludere doctior,
 Seu Graeco jubeas trocho,
 Seu malis vetita legibus alea:
 Cum perjura patris fides
 Confortem socium fallat et hospitem, 60
 Indignoque pecuniam
 Heredi properet. scilicet improbae
 Crescunt divitiae: tamen
 Curtae nescio quid semper abest rei.

ODE XXV.
AD BACCHUM.

Q U O me, Bacche, rapis tui
Plenum? quae nemora, aut quos agor in
specus,

Velox mente nova? quibus

Antris, egregii Caesaris audiar

Aeternum meditans decus

5

Stellis inferere, et concilio Jovis?

Dicam infigne, recens, adhuc

Indictum ore alio. non secus in jugis

Exsomnia stupet Evias,

Hebrum prospiciens, et nive candidam

10

Thracen, ac pede barbaro

Lustratam Rhodopen. ut mihi devio

Ripas et vacuum nemus

Mirari libet! o Naiadum potens,

Baccharumque valentium

15

Procerae manibus vertere fraxinos;

Nil parvum, aut humili modo,

Nil mortale loquar. dulce periculum est,

O Lenaeae, sequi Deum

Cingentem viridi tempora pampino.

O D E XXVI.

A D V E N E R E M.

VIXI puellis nuper idoneus,
Et militavi non sine gloria:

Nunc arma defunctumque bello

Barbiton hic paries habebit,

Laevum marinae qui Veneris latus

Custodit. hic, hic ponite lucida

Funalia, et vestes, et arcus

Oppositis foribus minaces.

O, quae beatam Diva tenes Cyprum, et

Memphim carentem Sithonia nive,

Regina, sublimi flagello

Tange Chloen semel arrogantem.

O D E XXVII.

A D G A L A T E A M N A V I G A T U R A M.

IMPIOS parrae recinentis omen

Ducat, et praegnans canis, aut ab agro

Rava decurrens lupa Lanuvino,

Foetaque vulpes:

Rumpit et serpens iter institutum,

Si per obliquum similis sagittae

Terruit

Terruit mannos. ego cui timebo
 Providus auspex,
 Antequam stantes repetat paludes
 Imbrium divina avis imminetum, 10
 Oscinem corvum prece suscitabo
 Solis ab ortu.
 Sis licet felix ubicunque mavis,
 Et memor nostri, Galatea, vivas :
 Teque nec laevus vetet ire picus, 15
 Nec vaga cornix.
 Sed vides quanto trepidet tumultu
 Pronus Orion? ego, quid sit ater
 Adriae, novi, sinus; et quid albus
 Peccet Iapyx. 20
 Hostium uxores puerique caecos
 Sentiant motus orientis Austri, et
 Aequoris nigri fremitum, et tremētes
 Verbere ripas.
 Sic et Europe niveum doloso 25
 Credidit tauro latus, et scatentem
 Belluis pontum, mediasque fraudes
 Palluit audax.
 Nuper in pratis studiosa florum, et
 Debitae Nymphis opifex coronae, 30
 Nocte sublustri nihil astra praeter
 Vidit et undas.

Quae simul centum tetigit potentem
Oppidis Creten; Pater, o relictum
Filiae nomen, pietasque! dixit 35
Victa furore.

Unde? quo veni? levis una mors est
Virginum culpa. vigilansne ploro
Turpe commissum? an vitiis carentem
Ludit imago 40

Vana, quae porta fugiens eburna
Somnium ducit? meliusne fluctus
Ire per longos fuit, an recentes
Carpere flores?

Si quis infamem mihi nunc juvenum
Dedat iratae, lacerare ferro, et
Frangere enitar modo multum amati
Cornua monstri. 45

Impudens liqui patrios penates:
Impudens Orcum moror. o Deorum
Si quis haec audis, utinam inter errem
Nuda leones. 50

Antequam turpis macies decentes
Occupet malas, teneraeque succus
Defluat praedae, speciosa quaero
Pascere tigres. 35

Vilis Europe, pater urget absens:
Quid mori cessas? potes hac ab orno

CARMINUM LIBER III: 105

Pendulum zona bene te secuta

Laedere collum. 60

Sive te rupes, et acuta letho

Saxa delectant ; age, te procellae

Crede veloci : nisi herile mavis

Carpere pensum,

Regius sanguis, dominaeque tradi 65

Barbarae pellex. aderat querenti

Perfidum ridens Venus, et remisso

Filius arcu.

Mox ubi lufit fatis ; Abstineto,

Dixit, irarum, calidaeque rixae ; 70

Cum tibi invisus laceranda reddet

Cornua taurus.

Uxor invicti Iovis esse nescis ?

Mitte fingultus ; bene ferre magnam

Disce fortunam : tua sectus orbis 75

Nomina ducet.

O D E XXVIII.

A D L Y D E N.

FESTO quid potius die

Neptuni faciam ? prome reconditum,

Lyde strenua, Caecubum,

Munitaeque adhibe vim sapientiae.

Inclinare

106 Q. HORATII FLACCI

Inclinare meridiem 5
 Sentis; ac, veluti stet volucris dies,
 Parcis deripere horreo
 Cessantem Bibuli consulis amphoram.
 Nos cantabimus invicem
 Neptunum, et virides Nereidum comas: 10
 Tu curva recines lyra
 Latonam, et celeris spicula Cynthiae;
 Summo carmine, quae Cnidon
 Fulgentesque tenet Cycladas, et Paphon
 Junctis visit oloribus 15
 Dicetur; merita Nox quoque naenia.

O D E XXIX.

A D M A E C E N A T E M.

TYRRHENA regum progenies, tibi
 Non ante verso lene merum cado,
 Cum flore, Maecenas, rosarum, et
 Pressa tuis balanus capillis
 Jamdudum apud me est. eripe te morae: 5
 Ne semper udum Tibur et Aesulae
 Declive contempleris arvum, et
 Telegoni juga parricidae.
 Fastidiosam deferere copiam, et
 Molem propinquam nubibus arduis: 10

Omitte

Omitte mirari beatæ

Fumum et opes strepitumque Romæ.

Plerumque gratae divitibus vices;

Mundaeque parvo sub lare pauperum

Coenæ, sine aulaeis et ostro,

15

Solicitam explicuere frontem.

Jam clarus occultum Andromedæ pater

Ostendit ignem; jam Procyon furit,

Et stella vefani Leonis,

Sole dies referente siccos.

20

Jam pastor umbras cum grege languido

Rivumque fessus quaerit, et horridi

Dumeta Silvani: caretque

Ripa vagis taciturna ventis.

Tu, civitatem quis deceat status,

25

Curas; et Urbi sollicitus times,

Quid Seres et regnata Cyro

Bactra parent, Tanaisque discors.

Prudens futuri temporis exitum

Caliginosa nocte premit Deus;

30

Ridetque, si mortalis ultra

Fas trepidat. quod adest, memento

Componere æquus: cætera fluminis

Ritu feruntur, nunc medio alveo

Cum pace delabentis Etruscum

35

In mare, nunc lapides adesos,

Stirpesque

Stirpesque raptas, et pecus, et domos
Volventis una, non fine montium

Clamore, vicinaeque silvae ;

Cum fera diluvies quietos

40

Irritat amnes. ille potens fui

Laetusque deget, cui licet in diem

Dixisse, Vixi : cras vel atra

Nube polum Pater occupato,

Vel sole puro : non tamen irritum,

45

Quodcunque retro est, efficiet ; neque

Diffinget, infectumque reddet,

Quod fugiens semel hora vexit.

Fortuna saevo laeta negotio, et

Ludum insolentem ludere pertinax,

50

Transmutat incertos honores,

Nunc mihi, nunc alii benigna.

Laudo manentem. si celeres quatit

Pennas, resigno quae dedit, et mea

Virtute me involvo, probamque

55

Pauperiem sine dote quaero.

Non est meum, si mugiat Africis

Malus procellis, ad miseras preces

Decurrere, et votis pacisci,

Ne Cypriae Tyriaeque merces

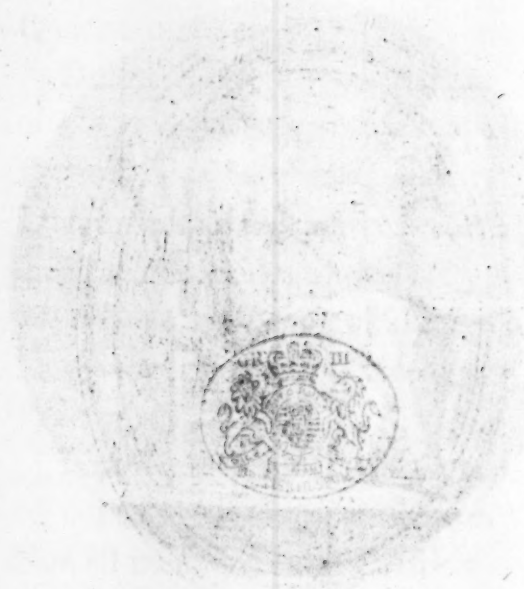
60

Addant avaro divitias mari.

Tunc me biremis praesidio scaphae

Tutum

19.

J. J. M. Sc.

Tutum per Aegaeos tumultus
Aura ferat, geminusque Pollux.

O D E XXX.

EXEGI monumentum aere perennius,
Regalique situ pyramidum altius ;
Quod non imber edax, non Aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
Annorum series, et fuga temporum. 5
Non omnis moriar ; multaque pars mei
Vitabit Libitinam. usque ego postera
Crescam laude recens ; dum Capitolium
Scandet cum tacita virgine pontifex.
Dicar, qua violens obstrepit Aufidus, 10
Et qua pauper aquae Daunus agrestium
Regnavit populorum, ex humili potens,
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxisse modos. fume superbiam
Quaesitam meritis, et mihi Delphica 15
Lauro cinge volens, Melpomene, comam.

[110]

Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
C A R M I N U M.

L I B E R I V.

O D E I.

A D V E N E R E M.

I N T E R M I S S A, Venus, diu
Rursus bella moves? parce precor, precor.
Non sum qualis eram bonae
Sub regno Cynarae, desine, dulcium
Mater saeva Cupidinum, 5
Circa lustra decem flectere mollibus
Jam durum imperiis: abi
Quo blandae juvenum te revocant preces,
Tempestivius in domo
Pauli, purpureis ales oloribus, 10
Comeffabere Maximi;
Si torrere jecur quaeris idoneum.
Namque et nobilis, et decens,
Et pro sollicitis non tacitus reis,

Et

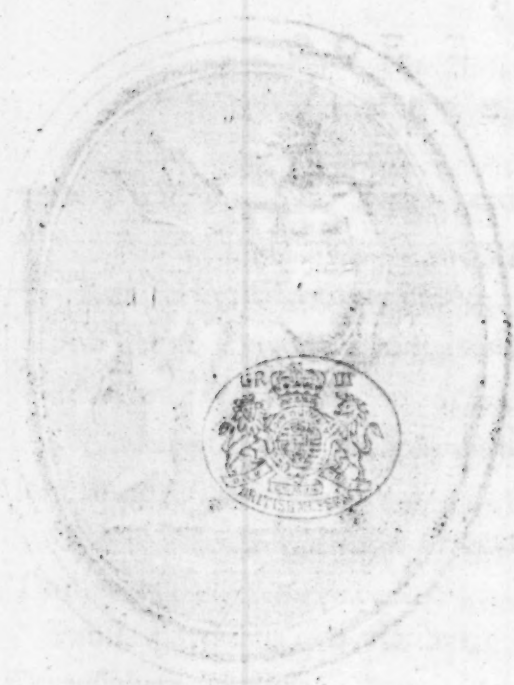
2.

CARMINUM LIBER IV.

20

QUINTI
HORATII FLACCI
CARMINUM

CARMINUM LIBER IV. III

Et centum puer artium, 15
 Late signa feret militiae tuae:
 Et, quandoque potentior
 Largis muneribus riserit aemuli,
 Albanos prope te lacus
 Ponet marmoream sub trabe citrea. 20
 Illic plurima naribus
 Duces thura; lyraeque et Berecynthiae
 Delectabere tibiae
 Mistis carminibus, non fine fistula.
 Illic bis pueri die 25
 Numen cum teneris virginibus tuum
 Laudantes, pede candido
 In morem Salium ter quatient humum.
 Me nec femina, nec puer
 Jam, nec spes animi credula mutui, 30
 Nec certare juvat mero,
 Nec vincere novis tempora floribus.
 Sed cur, heu! Ligurine, cur
 Manat rara meas lacryma per genas?
 Cur facunda parum decoro 35
 Inter verba cadit lingua silentio?
 Nocturnis te ego somniis
 Jam captum teneo, jam volucrem sequor
 Te per gramina Martii
 Campi, te per aquas, dure, volubiles.

ODE IL.

AD ANTONIUM IULUM.

PINDARUM quisquis studet aemulari, I-
ule, ceratis ope Daedalea

Nititur pennis, vitreo daturus

Nomina ponto.

Monte decurrens velut amnis, imbres

Quem super notas aluere ripas,

Fervet, immensusque ruit profundo

Pindarus ore;

Laurea donandus Apollinari,

Seu per audaces nova dithyrambos

Verba devolvit, numerisque fertur

Lege solutis:

Seu Deos, regesque canit, Deorum

Sanguinem; per quos cecidere iusta

Morte Centauri, cecidit tremendae

Flamma Chimaerae:

Sive quos Elea domum reducit

Palma coelestes, pugilemve equumve

Dicit, et centum potiore signis

Munere donat:

Flebili sponsae juvenemve raptum

Plorat; et vires, animumque, moresque

CARMINUM LIBER IV. 113

Aureos educit in astra, nigroque

Invidet Orco.

Multa Dircaeum levat aura cycnum, 25

Tendit, Antoni, quoties in altos

Nubium tractus: ego, apis Matinae

More modoque,

Grata carpentis thyma per laborem

Plurimum, circa nemus, uvidique 30

Tiburis ripas, operosa parvus

Carmina fingo.

Concines majore poeta plectro

Caesarem, quandoque trahet feroces

Per sacrum clivum, merita decorus 35

Fronde, Sicambros:

Quo nihil majus meliusve terris

Fata donavere, bonique Divi,

Nec dabunt, quamvis redeant in aurum

Tempora priscum. 40

Concines laetosque dies, et Urbis

Publicum ludum, super impetrato

Fortis Augusti reditu, forumque

Litibus orbum.

Tum meae (si quid loquar audiendum) 45

Vocis accedet bona pars; et, o sol

Pulcher, o laudande, canam, recepto

Caesare felix.

Tuque dum procedis, Io triumphes
 Non semel dicemus, Io triumphes, 50
 Civitas omnis; dabimusque Divis

Thura benignis.

Te decem tauri, totidemque vaccae;
 Me tener solvet vitulus, relicta
 Matre, qui largis juvenescit herbis. 55

In mea vota;
 Fronte curvatos imitatus ignes
 Tertium lunae referentis ortum,
 Qua notam duxit, niveus videri,
 Caetera fulvus. 60

O D E III.

A D M E L P O M E N E N.

QUEM tu, Melpomene, semel
 Nascens, placido lumine videris,
 Illum non labor Isthmius

Clarabit pugilem; non equus impiger
 Curru ducet Achaico 5

Victorem; neque res bellica Delis
 Ornatum foliis ducem,

Quod regum tumidas contuderit minas,
 Ostendet Capitolio:

Sed quae Tibur aquae fertile praefluunt, 10

Et

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

7

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

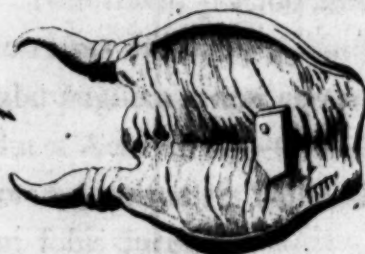
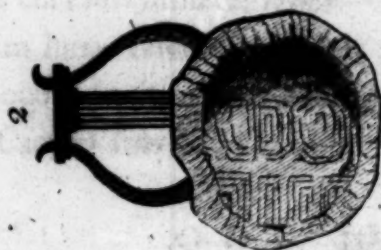
LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1000 FIFTH AVENUE NEW YORK CITY

LIBRARY OF THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

CARMINUM LIBER IV. 115

Et spissae nemorum eomae,
Fingent Aeolio carmine nobilem,
Romae principis urbium
Dignatur soboles inter amabiles
Vatum ponere me choros; 15
Et jam dente minus mordeor invido,
O testudinis aureae
Dulcem quae strepitum, Pieri, temperas;
O mutis quoque piscibus
Donatura cycni, si libeat, sonum: 20
Totum muneris hoc tui est,
Quod monstror digito praetereuntium
Romanae fidicen lyrae:
Quod spiro, et placeo, si placeo, tuum est.

ODE IV.
DRUSI LAUDES.

Q UALEM ministrum fulminis alitem
(Cui rex Deorum regnum in aves vagas
Permisit, expertus fidelem
Jupiter in Ganymede flavo)
Olim juvenas, et patrius vigor 5
Nido laborum propulit inscium;
Vernique, jam nimbis remotis,
Insolitos docuere nifus

Ventī paventem; mox in ovīlia
 Demisit hostem vividus impetus; 10
 Nunc in reluctantes dracones
 Egit amor dapīs atque pugnae:
 Qualemve laetis caprea pascuis
 Intenta, fulvae matris ab ubere
 Jam lacte depulsum leonem, 15
 Dente novo peritura, vidit:
 Videre Rhoeti bella sub Alpibus
 Drusum gerentem et Vindelici; quibus
 Mos unde deductus per omne
 Tempus Amazonia securi 20
 Dextras obarmet, quaerere distuli:
 Nec scire fas est omnia. sed diu
 Lateque victrices catervae
 Confiliis juvenis revictae,
 Sensere quid mens rite, quid indoles 25
 Nutrita faustis sub penetralibus
 Possset, quid Augusti paternus
 In pueros animus Neronēs.
 Fortes creantur fortibus et bonis:
 Est in juvenicis, est in equis patrum 30
 Virtus; nec imbellem feroces
 Progenerant aquilae columbam.
 Doctrina sed vim promovet insitam,
 Rectique cultus pectora roborant:

Utcunque

CARMINUM LIBER IV. 117

Utcunque defecere mores, 35

Dedecorant bene nata culpae.

Quid debeas, o Roma, Neronibus,

Testis Metaurum flumen, et Asdrubal

Devictus, et pulcher fugatis

Ille dies Latio tenebris, 40

Qui primus alma risit adorea ;

Dirus per urbes Afer ut Italas,

Ceu flamma per tedas, vel Eurus

Per Siculas equitavit undas.

Post hoc secundis usque laboribus 45

Romana pubes crevit, et impio

Vasta Poenorum tumultu

Fana Deos habuere rectos :

Dixitque tandem perfidus Annibal ;

Cervi, luporum praeda rapacium, 50

Sectamur ultro, quos opimus

Fallere et effugere est triumphus.

Gens, quae cremato fortis ab Illo,

Jactata Tuscis aequoribus sacra,

Natosque, maturosque patres 55

Pertulit Ausonias ad urbes ;

Duris ut illex tonsa bipennibus

Nigrae feraci frondis in Algido,

Per damna, per caedes, ab ipso

Ducit opes animumque ferro. 60

118 Q. HORATII FLACCI

Non Hydra secto corpore firmior
 Vinci dolentem crevit in Herculæ,
 Monstrumve summisere Colchi
 Majus, Echioniaeve Thebae.
 Merces profundo, pulchrior evenit: 65
 Luctere, multa prouet integrum
 Cum laude victorem; geretque
 Proelia conjugibus loquenda.
 Carthagini jam non ego nuncios
 Mittam superbos: occidit, occidit 70
 Spes omnis, et fortuna nostri
 Nominis, Asdrubale interemto.
 Nil Claudiae non perficient manus;
 Quas et benigno numine Jupiter
 Defendit, et curas sagaces 75
 Expediunt per acuta belli.

O D E V.

A D A U G U S T U M.

DIVIS orte bonis, optime Romulæ
 Custos gentis, abes jam nimium diu:
 Maturum reditum pollicitus Patrum
 Sancto concilio, redi.
 Lucem redde tuae, dux bone, patriae: 5
 Instar veris enim, vultus ubi tuus

Affulsit

Affulsit populo, gratior it dies,

Et soles melius nitent.

Ut mater juvenem, quem Notus invido

Flatu Carpathii trans maris aequora 10

Cunctantem spatio longius annuo

Dulci distinet a domo,

Votis, omnibusque, et precibus vocat;

Curvo nec faciem litore demovet:

Sic desideriiis icta fidelibus 15

Quaerit patria Caesarem.

Tutus bos etenim rura perambulat:

Nutrit rura Ceres, almaque Faustitas:

Pacatum volitant per mare navitae:

Culpari metuit fides: 20

Nullis polluitur casta domus stupris:

Mos et lex maculosum edomuit nefas:

Lauduntur simili prole puerperae:

Culpam poena premit comes.

Quis Parthum paveat? quis gelidum Scythen? 25

Quis, Germania quos horrida parturit

Fetus, incolumi Caesare? quis ferae

Bellum curet Iberiae?

Condit quisque diem collibus in fuis,

Et vitem viduas ducit ad arbores: 30

Hinc ad vina redit laetus, et alteris

Te mensis adhibet Deum:

Te multa prece, te prosequitur mero
 Defuso pateris; et Laribus tuum
 Miscet numen, uti Graecia Castoris 35
 Et magni memor Herculis.
 Longas o utinam, dux bene, ferias
 Praestes Hesperiae; dicimus integro
 Sicci mane die, dicimus uvidi,
 Cum sol oceano subest. 40

O D E VI.

A D A P O L L I N E M.

DI V E, quem proles Niobea magnae
 Vindicem linguae, Tityosque raptor
 Sensit, et Trojae prope victor altae
 Phthius Achilles,
 Caeteris major, tibi miles impar; 5
 Filius quamvis Thetidos marinae
 Dardanas turres quateret tremenda
 Cuspide pugnax.
 Ille, mordaci velut icta ferro
 Pinus, aut impulsâ cupressus Euro, 10
 Procidit late, posuitque collum in
 Pulvere Teucro.
 Ille non inclusus equo Minervae
 Sacra mentito, male feriatos

Troas

CARMINUM LIBER IV. 121

Troas, et laetam Priami choreis 15

Falleret aulam ;

Sed palam captis gravis, heu nefas, heu !

Nescios fari pueros Achivis

Ureret flammis, etiam latentes

Matris in alvo : 20

Ni, tuis victus Venerisque gratae

Vocibus, Divum pater annuisset

Rebus Aeneae potiore ductos

Alite muros.

Doctor argutae fidicen Thaliae 25

Phoebe, qui Xantho lavis amne crines,

Dauniae defende decus Camenae,

Levis Agyieū.

Spiritum Phoebus mihi, Phoebus artem

Carminis, nomenque dedit poetae. 30

Virginum primae, puerique claris

Patribus orti,

Deliae tutela Deae, fugaces

Lyncas et cervos cohibentis arcu,

Lesbium servate pedem, meique 35

Pollicis ictum ;

Rite Latonae puerum canentes,

Rite crescentem face Noctilucam,

Prosperam frugum, celeremque pronos

Volvere menses. 40

Nupta

Nupta jam dices; Ego Dis amicum,
 Seculo festas referente luces,
 Reddidi carmen, docilis modorum
 Vatis Horati.

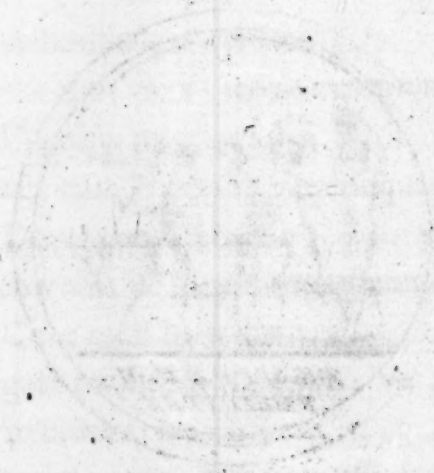
O D E VII.

A D T O R Q U A T U M.

DIFFUGERE nives: redeunt jam gramina
 campis,
 Arboribusque comae:
 Mutat terra vices; et decrefcentia ripas
 Flumina praetereunt:
 Gratia cum Nymphis geminisque sororibus audet 5
 Ducere nuda choros.
 Immortalia ne speres, monet annus, et alium
 Quae rapit hora diem.
 Frigora mitescunt Zephyris; ver proterit aestas,
 Interitura, simul 10
 Pomifer autumnus fruges effuderit: et mox
 Bruma recurrit iners.
 Damna tamen celeres reparant coelestia lunae:
 Nos ubi decidimus
 Quo pius Aeneas, quo Tullus, dives et Ancus, 15
 Pulvis et umbra sumus.
 Quis scit an adjiciant hodiernae crastina summae
 Tempora Di superi?

Cuncta

Cuncta manus avidas fugient heredis, amico

Quae dederis animo. 20

Cum semel occideris, et de te splendida Minos

Fecerit arbitria ;

Non, Torquate, genus, non te facundia, non te,

Restituet pietas.

Infernis neque enim tenebris Diana pudicum 25

Liberat Hippolytum :

Nec Lethaea valet Theseus abrumpere caro

Vincula Pirithoo.

ODE VIII.

AD MARCIUM CENSORINUM.

DONAREM pateras, grataque commodus,
Censorine, meis aera sodalibus :

Donarem tripodas, praemia fortium

Graiorum : neque tu pessima munerum

Ferres, divite me scilicet artum 3

Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas ;

Hic saxo, liquidis ille coloribus

Solers nunc hominem ponere, nunc Deum.

Sed non haec mihi vis ; non tibi talium

Res est aut animus deliciarum egens. 10

Gaudes carminibus : carmina possumus

Donare, et precium dicere muneri.

Non

Non incisa notis marmora publicis,
Per quae spiritus et vita redit bonis
Post mortem ducibus; non celeres fugae;
Rejectaeque retrorsum Annibalis minae;
Non incendia Carthaginiis impiae,
Ejus, qui domita nomen ab Africa
Lucratus rediit, clarius indicant
Laudes, quam Calabrae Pierides: neque 20
Si chartae fileant quod bene feceris,
Mercedem tuleris. quid foret Iliac
Mavortisque puer, si taciturnitas
Obstaret meritis invida Romuli?
Ereptum Stygiis fluctibus Aeacum 25
Virtus, et favor, et lingua potentium
Vatum divitibus consecrat insulis.
Dignum laude virum Musa vetat mori:
Coelo Musa beat. sic Jovis interest
Optatis epulis impiger Hercules: 30
Clarum Tyndaridae fidus ab infimis
Quassas eripiunt aequoribus rates:
Ornatus viridi tempora pampino
Liber vota bonos ducit ad exitus.

O D E IX.

A D L O L L I U M.

NE forte credas interitura, quae
 Longe sonantem natus ad Aufidum,
 Non ante vulgatas per artes
 Verba loquor socianda chordis :
 Non, si priores Maeonius tenet 5
 Sedes Homerus, Pindaricae latent,
 Caeaeque, et Alcaei minaces,
 Stefichorique graves Camenae :
 Nec, si quid olim lusit Anacreon,
 Delevit aetas : spirat adhuc amor, 10
 Vivuntque commissi calores
 Aeoliae fidibus puellae.
 Non sola comtos arsit adulteri
 Crines, et aurum vestibus illitum
 Mirata, regalesque cultus, 15
 Et comites, Helene Lacaena :
 Primusve Teucer tela Cydonio
 Direxit arcu : non semel Ilios
 Vexata : non pugnavit ingens
 Idomeneus Sthenelusve solus 20
 Dicenda Musis proelia : non ferox
 Hector, vel acer Deiphobus graves

Excepit

Excepit ictus pro pudicis
 Conjugibus puerisque primus;
 Vixere fortes ante Agamemnona;
 Multi: sed omnes illacrymabiles
 Urgentur, ignotique longa
 Nocte, carent quia vate sacro.
 Paulum sepultae distat inertiae
 Celata virtus. non ego te meis
 Chartis inornatum filii,
 Totve tuos, patiar labores
 Impune, Lolli, carpere lividas
 Obliviones. est animus tibi
 Rerumque prudens, et secundis
 Temporibus dubiisque rectus;
 Vindex avarae fraudis, et abstinent
 Ducentis ad se cuncta pecuniae;
 Consulque non unius anni;
 Sed quoties bonus atque fidus
 Judex honestum praetulit utili, et
 Rejecit alto dona nocentium
 Vultu, et per obstantes catervas
 Explicuit sua victor arma.
 Non possidentem multa vocaveris
 Recte beatum: rectius occupat
 Nomen beati, qui Deorum
 Muneribus sapienter uti,

Duramque

Duramque callet pauperiem pati,
Pejusque letho flagitium timet : 50
Non ille pro caris amicis
Aut patria timidus perire.

ODE X.

AD LIGURINUM.

O Crudelis adhuc, et Veneris muneribus potens,
Insperata tuae cum veniet pluma superbiae,
Et, quae nunc humeris involitant, deciderint comae,
Nunc et qui color est puniceae flore prior rosae,
Mutatus, Ligurine, in faciem verterit hispidam, 5
Dices, Heu (quoties te speculo videris alterum)
Quae mens est hodie, cur eadem non puero fuit?
Vel cur his animis incolumes non redeunt genae?

ODE XI.

AD PHYLLIDEM.

EST mihi nonum superantis annum
Plenus Albani cadus, est in horto,
Phylli, nectendis apium coronis ;
Est ederae vis
Multa, qua crines religata fulges : 5
Ridet argento domus : ara castis

Vincta

Vincta verbenis avet immolato

Spargier agno :

Cuncta festinat manus : huc et illuc

Curfitant mistae pueris puellae :

10

Sordidum flammae trepidant rotantes

Vertice fumum.

Ut tamen noris quibus advoceris

Gaudiis ; Idus tibi sunt agenda,

Qui dies mensem Veneris marinae

15

Findit Aprilem ;

Jure solennis mihi, sanctiorque

Pene natali proprio ; quod ex hac

Luce Maecenas meus affluentes

Ordinat annos.

20

Telephum, quem tu petis, occupavit,

Non tuae fortis juvenem, puella

Dives et lasciva ; tenetque grata

Compede vinctum.

Terret ambustus Phaethon avaras

25

Spes : et exemplum grave praebet ales

Pegasus, terrenum equitem gravatus

Bellerophontem,

Semper ut te digna sequare ; et, ultra

Quam licet sperare nefas putando,

30

Disparem vites. age, jam meorum

Finis amorum

(Non

(Non enim posthac alia calebo
 Femina) condisce modos, amanda
 Voce quos reddas : minuentur atrae 35
 Carmine curae.

ODE XII.

AD VIRGILIUM.

JAM veris comites, quae mare temperant,
 Impellunt animae lintea Thraciae :
 Jam nec prata rigent, nec fluvii strepunt
 Hiberna nive turgidi :
 Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens, 5
 Infelix avis, et Cecropiae domus
 Aeternum opprobrium ; quod male barbaras
 Regum est ultra libidines :
 Dicunt in tenero gramine pinguium
 Custodes ovium carmina fistula, 10
 Delectantque Deum, cui pecus et nigri
 Colles Arcadiae placent.
 Adduxere sitim tempora, Virgili :
 Sed pressum Calibus ducere Liberum
 Si gestis, juvenum nobilium cliens, 15
 Nardo vina merebere :
 Nardi parvus onyx eliciet cadum,
 Qui nunc Sulpiciis accubat horreis,

130 Q. HORATII FLACCI

Spes donare novas largus, amaraque
 Curarum eluere efficac. 20
 Ad quae si properas gaudia, cum tua
 Velox merce veni : non ego te meis
 Immunem meditor tingere poculis,
 Plena dives ut in domo,
 Verum pone moras et studium lycri ; 25
 Nigrorumque memor, dum licet, ignium,
 Misce stultitiam consiliis brevem :
 Dulce est desipere in loco.

O D E XIII.

I N LYCEN.

AUDIVERE, Lyce, Di mea vota, Di
 Audivere, Lyce : sis anus, et tamen
 Vis formosa videri ;
 Ludisque et bibis impudens ;
 Et cantu tremulo pota Cupidinem 5
 Lentum sollicitas. ille virentis et
 Doctae psallere Chiae,
 Pulchris excubat in genis.
 Importunus enim transvolat aridas
 Quercus, et refugit, te quia luridi 10
 Dentes, te quia rugae
 Turpant, et capitis nives.

Nec Coae referunt jam tibi purpurae,
 Nec clari lapides tempora, quae semel
 Notis condita fastis 15
 Inclusit volueris dies.
 Quo fugit Venus? heu! quove color? decens
 Quo motus? quid habes illius, illius,
 Quae spirabat amores,
 Quae me surpuerat mihi? 20
 Felix post Cynaram, notaque et artium
 Gratarum facies: sed Cynarae breves
 Annos fata dederunt,
 Servatura diu parem
 Cornicis vetulae temporibus Lycen: 25
 Possent ut juvenes visere fervidi,
 Multo non sine risu,
 Dilapsam in cineres facem.

ODE XIV.

AD AUGUSTUM.

QUAE cura Patrum, quaeve Quiritium,
 Plenis honorum muneribus tuas,
 Auguste, virtutes in aevum
 Per titulos memoresque fastos
 Aeternet? o, qua sol habitales 5
 Illustrat oras, maxime principum,

Quem legis expertes Latinae
 Vindelici didicere nuper
 Quid Marte posses. milite nam tuo
 Drusus Genaunos, implacidum genus, 10
 Breunosque veloces, et arces
 Alpibus impositas tremendis
 Dejecit acer plus vice simplici.
 Major Neronum mox grave proelium
 Commisit, immanesque Rhoetos 15
 Auspiciis pepulit secundis:
 Spectandus in certamine Martio,
 Devota morti pectora liberae
 Quantis fatigaret ruinis:
 Indomitas prope qualis undas 20
 Exercet Auster, Pleiadum choro
 Scindente nubes; impiger hostium
 Vexare turmas, et frementem
 Mittere equum medios per ignes.
 Sic tauriformis volvitur Ausidus, 25
 Qui regna Dauni praefluit Appuli,
 Cum saevit, horrendamque cultis
 Diluviem meditatur agris;
 Ut barbarorum Claudius agmina
 Ferrata vasto diruit impetu, 30
 Primosque et extremos metendo
 Stravit humum, sine clade victor;

10

1900-1901

[Faint handwritten text]

1915

1900

1910

1900

1990

11. 11. 1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1987

114

FILE NO. 100-100000-100000

[illegible]

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1981 JUL 11

214012 +214012

Volume 4, Number 1, 1991

No. 100-100000-100000

Yeh... ..

Te copias, te consilium, et tuos
Praebente Divos. nam tibi, quo die

Portus Alexandria supplex 35

Et vacuam patefecit aulam,
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus,

Laudemque et optatum peractis

Imperiis decus arrogavit. 40

Te Cantaber non ante domabilis,
Medusque, et Indus, te profugus Scythes

Miratur, o tutela praefens

Italiae, dominaeque Romae.

Te, fontium qui celat origines 45

Nilusque, et Ister, te rapidus Tigris,

Te belluosus qui remotis

Obstrepat Oceanus Britannis,

Te non paventis funera Galliae,

Duraeque tellus audit Iberiae: 50

Te caede gaudentes Sicambri

Compositis venerantur armis.

ODE XV.

AUGUSTI LAUDES.

PHOEBUS volentem proelia me loqui,

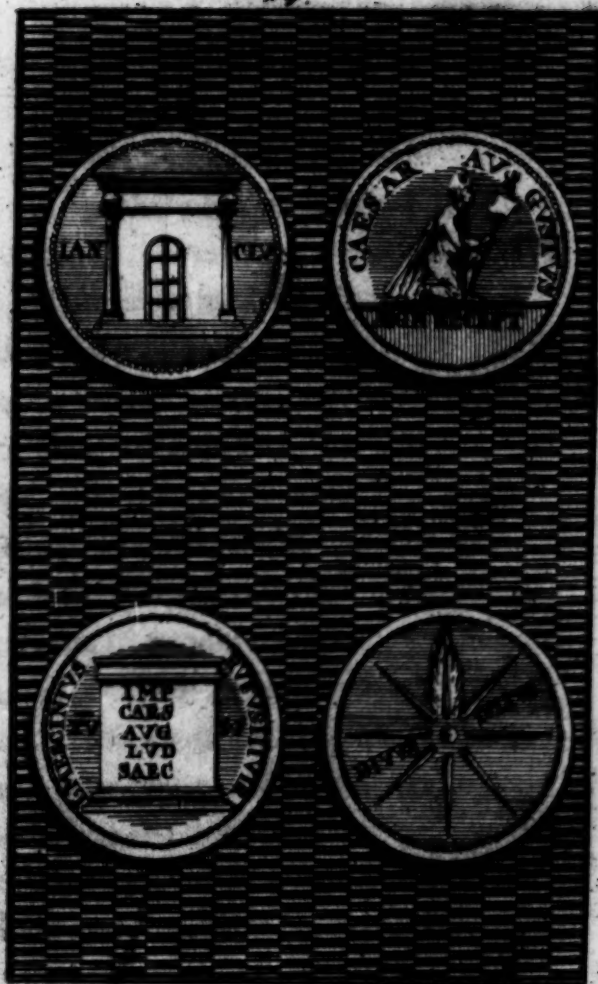
Victas et urbes, increpuit, lyra;

Ne parva Tyrrhenum per aequor

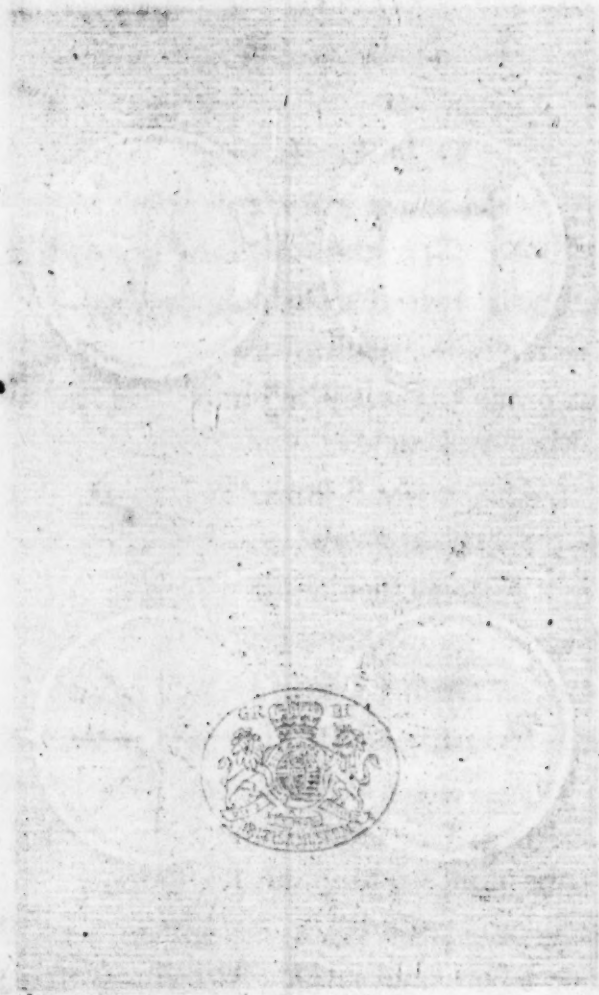
Vela darem, tua, Caesar, aetas

Fruges

Fruges et agris rettulit uberes ;
 Et signa nostro restituit Jovi,
 Derepta Parthorum superbis
 Postibus ; et vacuum duellis
 Janum Quirini clausit ; et ordinem
 Rectum evaganti frena licentiae
 Injecit, emovitque culpas,
 Et veteres revocavit artes ;
 Per quas Latinum nomen et Italiae
 Crevere vires, famaue, et imperii
 Porrecta majestas ad ortum
 Solis ab Hesperio cubili.
 Custode rerum Caesare, non furor
 Civilis, aut vis exiget otium ;
 Non ira, quae procudit enses,
 Et miseras inimicat urbes.
 Non qui profundum Danubium bibunt,
 Edicta rumpent Julia ; non Getae,
 Non Seres, infidive Persae,
 Non Tanaim prope flumen orti.
 Nosque et profestis lucibus et sacris,
 Inter jocos munera Liberi,
 Cum prole, matronisque nostris,
 Rite Deos prius apprecati,
 Virtute functos, more patrum, duces,
 Lydis remisto carmine tibiis,
 Trojamque, et Anchisen, et almae
 Progeniem Veneris canemus.

Blm. p.

Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
E P O D O N
L I B E R

O D E I.

A D M A E C E N A T E M.

I BIS Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnacula,
Paratus omne Caesaris periculum
Subire, Maecenas, tuo.

Quid nos? quibus te vita si superstitē

5

Jucunda; si contra, gravis:

Utrumne jussi persequemur otium

Non dulce, ni tecum simul?

An hunc laborem mente latari, decet

Qua ferrē non molles viros?

10

Feremus; et te, vel per Alpium juga,

Inhospitem et Caucasum,

Vel occidentis usque ad ultimum sinum

Forti sequemur pectore.

Roges, tuum labore quid juvēm meo,

15

Imbellis ac firmus parum?

K 4

Comes

Comes minore sum futurus in metu,

Qui major absentes habet :

Ut affidens implumibus pullis avis

Serpentium allapsus timet

20

Magis relictis ; non, ut adsit, auxili

Latura plus praesentibus.

Libenter hoc et omne militabitur

Bellum in tuae spem gratiae :

Non ut juvencis illigata pluribus

25

Aratra nitantur meis ;

Pecusve Calabris ante fidus fervidum

Lucana mutet pascuis :

Nec ut superni villa candens Tusculi

Circaea tangat moenia.

30

Satis superque me benignitas tua

Ditavit : haud paravero,

Quod aut, avarus ut Chremes, terra premam ;

Discinctus aut perdam ut nepos.

ODE II.

VITAE RUSTICAE LAUDES.

BEATUS ille, qui procul negotiis,

Ut prisca gens mortalium,

Paterna rura bobus exercet suis,

Solutus omni fenore ;

Nec

Nec excitatur classico miles truci, 5

Nec horret iratum mare;

Forumque vitat, et superba civium

Potentiorum limina.

Ergo aut adulta vitium propagine

Altas maritat populos; 10

Aut in reducta valle mugientium

Prospectat errantes greges;

Inutilesque falce ramos amputans,

Feliciores inserit:

Aut pressa puris mella condit amphoris; 15

Aut tondet infirmas oves.

Vel, cum decorum mitibus pomis caput

Autumnus arvis extulit,

Ut gaudet infitiva decerpens pyra,

Certantem et uvam purpuræ, 20

Qua muneretur te, Priape, et te, pater

Silvane, tutor finium!

Libet jacere modo sub antiqua ilice,

Modo in tenaci gramine:

Labuntur altis interim rivis aquæ; 25

Queruntur in filvis aves;

Fontesque lymphis obstreput manantibus,

Somnos quod invitet leves.

At cum tonantis annus hibernus Jovis

Imbres nivesque comparat; 30

Aut

138 Q. HORATII FLACCI

Aut trudit acres hinc et hinc multa cane
 Apros in obstantes plagas;
 Aut amite levi rara tendit retia,
 Turdis edacibus dolos;
 Pavidumque leporem, et advenam laqueo gruem, 35
 Jucunda captat praemia.
 Quis non malarum, quas amor curas habet,
 Haec inter obliviscitur?
 Quod si pudica mulier in partem juvet
 Domum atque dulces liberos, 40
 (Sabina qualls, aut perusta solibus
 Pernicis uxor Appuli)
 Sacrum vetustis exstruat lignis focum,
 Lassi sub adventum viri;
 Claudensque textis eratibus laetum pecus, 45
 Distenta ficcet ubera;
 Et horna dulci vina premens dolio,
 Dapes inemtis apparet;
 Non me Lucrina javerint conchylla,
 Magisve rhombus, aut scari, 50
 Si quos Eois intonata fluctibus
 Hiems ad hoc vertat mare:
 Non Afræ avis descendat in ventrem meum,
 Non attagen Ionicus
 Jucundior, quam lecta de pinguisissimis 55
 Oliva ramis arborum,

Aut

Aut herba lappathi prata amantis, et gravi

Malvae salubres corpori,

Vel agna festis caesa Terminalibus,

Vel hoedus creptus lupo. 60

Has inter epulas, ut juvat passus oves

Videre properantes domum!

Videre fessos vomerem inversum boves

Collo trahentes languido;

Positosque vernas, ditis examen domus, 65

Circum renidentes Lares!

Haec ubi locutus fenerator Alphius,

Jam jam futurus rusticus,

Omnem relegit Idibus pecuniam;

Quaerit Calendis ponere. 70

O D E III.

A D M A E C E N A T E M.

PARENTIS olim si quis impia manu

Senile guttur fregerit;

Edit cicutis allium nocentius.

O dura messorum ilia!

Quid hoc veneni saevit in praecordiis? 5

Num viperinus his cruor

Incoctus herbis me fecellit? an malas

Canidia tractavit dapes?

Ut

Ut Argonautas praeter omnes candidum

Medea mirata est ducem,

Ignota tauris illigaturum juga,

Perunxit hec Jasonem :

Hoc delibutis ulta donis pellicem,

Serpente fugit alite.

Nec tantus unquam siderum infedit vapor

Siticulosa Apuliae :

Nec munus humeris efficacis Herculis

Inarfit aestuosius.

At, si quid unquam tale concupiveris,

Jocose Maecenas ; precor

Manum puella suavio opponat tuo,

Extrema et in sponda cubet.

O D E IV.

IN SEX. MAENAM POMPEII LIBERTUM.

LUPIS et agnis quanta sortito obtigit,

Tecum mihi discordia est,

Ibericis peruste funibus, latus,

Et crura dura compede.

Licet superbus ambules pecunia,

Fortuna non mutat genus.

Videsne, sacram metiente te viam

Cum bis ter ulnarum toga,

Ut

Ut ora vertat huc et huc euntium

Liberrima indignatio ?

10

Sectus flagellis hic triumviralibus

Praeconis ad fastidium,

Arat Falerni mille fundi jugera,

Et Appiam mannis terit;

Sedilibusque magnus in primis eques,

15

Othone contempto, sedet.

Quid attinet tot ora navium gravi

Rostrata duci pondere

Contra latrones atque servilem manum,

Hoc, hoc tribuno militum ?

20

ODE V.

IN CANIDIAM VENEFICAM.

AT o Deorum quidquid in coelo regit

Terras et humanum genus,

Quid iste fert tumultus ? et quid omnium

Vultus in unum me truces ?

Per liberos te, si vocata partibus

5

Lucina veris adfuit,

Per hoc inane purpurae decus precor,

Per improbaturum haec Jovem ;

Quid ut noverca me intueris, aut uti

10

Petita ferro bellua ?

Ut

Ut haec trementi questus ore, constitit
 Insignibus raptis puer,
 Impube corpus, quale posset impia
 Mollire Thracum pectora :
 Canidia brevibus implicata viperis 15
 Crines et incomtum caput,
 Jubet sepulcris caprificos erutas,
 Jubet cupressus funebres,
 Et uncta turpis ova ranae sanguine,
 Plumamque nocturnae strigis, 20
 Herbasque, quas Iolcos, atque Iberia
 Mittit venenorum ferax,
 Et ossa ab ore rapta jejuna canis,
 Flammis aduri Colchicis,
 At expedita Sagana per totam domum 25
 Spargens Avernales aquas,
 Horret capillis, ut marinus, asperis,
 Echinus, aut currens aper.
 Abacta nulla Veia conscientia
 Ligonibus duris humum 30
 Exhaustiebat, ingemens laboribus :
 Quo posset infossus puer
 Longo die bis terve mutatae dapis
 Inemori spectaculo ;
 Cum promineret ore, quantum exstant aqua 35
 Suspensa mento corpora,

Exsucta uti medulla, et aridum jecur

Amoris esset poculum;

Interminato cum semel fixae cibo

Intabuissent pupulae,

Non defuisse masculae libidinis

Ariminensem Foliam,

Et otiosa credidit Neapolis,

Et omne vicinum oppidum;

Quae sidera excantata voce Thessala,

Lunamque coelo deripit.

Hic irrefectum saeva dente livido

Canidia rodens pollicem,

Quid dixit? aut quid tacuit? o rebus moe

Non infideles arbitrae,

Nox, et Diana; quae silentium regis,

Arcana cum fiunt sacra;

Nunc, nunc adeste: nunc in hostiles domos

Iram atque numen vertito:

Formidolosus dum latent filvis serae,

Dulci sopore languidae:

Senem, quod omnes rideant, adulterum

Latrent Suburanae canes,

Nardo perunctum, quale non perfectius

Meae laborarint manus.

Quid accidit? cur dira barbarae minus

Venena Medae valent?

Quibus

Quibus superbam fugit ulta pellicem
 Magni Creontis filiam;
 Cum palla, tabo munus imbutum, novam 65
 Incendio nuptam abstulit.
 Atqui nec herba, nec latens in asperis
 Radix fefellit me locis.
 Indormit unctis omnium cubilibus
 Oblivione pellicum. 70
 Ah, ah, solutus ambulat veneficae
 Scientioris carmine.
 Non usitatis, Vare, potionibus
 (O multa fleturum caput!)
 Ad me recurres: nec vocata mens tua 75
 Marfis redibit vocibus.
 Majus parabo: majus infundam tibi
 Fastidienti poculum.
 Priusque coelum fidet inferius mari,
 Tellure porrecta super, 80
 Quam non amore sic meo flagres, uti
 Bitumen atris ignibus.
 Sub haec puer, jam non, ut ante, mollibus
 Lenire verbis impias;
 Sed dubius unde rumperet silentium, 85
 Misit Thyesteas preces.
 Venena, magnum fas nefasque, non valent
 Convertere humanam vicem:

Diris agam vos: dira detestatio
 Nulla expiatur victima. 90
 Quin, ubi perire jussus expiravero,
 Nocturnus occurram furor;
 Petamque vultus umbra curvis unguibus;
 (Quæ vis Deorum est Manium)
 Et inquietis affidens præcordiis, 95
 Pavore somnos auferam.
 Vos turba vicatim, hinc et hinc saxis petens,
 Contundet obscenas anus.
 Post, insepulta membra different lupi
 Et Esquilinae alites. 100
 Neque hoc parentes, heu mihi superstites!
 Effugerit spectaculum.

ODE VI.
 IN CASSIUM SEVERUM.

QUID immerentes hospites vexas, canis,
 Ignavus adversum lupos?
 Quin huc inanes, si potes, vertis minas,
 Et me remorsurum petis?
 Nam, qualis aut Molossus, aut fulvus Lacon, 5
 Amica vis pastoribus,
 Agam per altas aure sublata nives,
 Quaecunque præcedet fera.

L

Tu,

Tu, cum timenda voce complecti nemus,
 Projectum odoraris cibum. 10
 Cave, cave: namque in malos asperrimus
 Parata tollo cornua;
 Qualis Lycumbae spretus infido gener,
 Aut acer hostis Bupalus.
 An, si quis atro dente me petiverit, 15
 Inultus ut flebo puer?

O D E V H.

A D P O P U L U M R O M A N U M.

Q U O, quo scelesti ruitis? aut cur dexteris
 Aptantur enses conditi?
 Parumne campis atque Neptuno super
 Fusum est Latini sanguinis?
 Non ut superbas invidas Carthaginis 5
 Romanus arces preret;
 Intactus aut Britannus ut descenderet
 Sacra catenatus via:
 Sed ut, secundum vota Parthorum, sua
 Urbs haec periret dextera. 10
 Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus
 Unquam, nisi in dispar, feris.
 Furorne caecus, an rapit vis acrior,
 An culpa? responsum date.

Tacent:

Tacent: & ora pallor albus inficit, 15

Mentesque percussae stupent.

Sic est: acerba fata Romanos agunt,

Scelusque fraternae necis,

Ut immerentis fluxit in terram Remi

Sacer nepotibus cruor, 20

O D E VIII.

IN ANUM LIBIDINOSAM.

ROGARE longo putidam te seculo,
Vires quid enervet meas?

Cum sit tibi dens ater, et rugis vetus

Frontem senectus exaret,

Hietque turpis inter aridas nates 5

Podex, velut crudae bovis.

Sed incitat me pectus, et mammae putres,

Equina quales ubera;

Venterque mollis, et femur turpentibus

Exile furis additum. 10

Esto beata: funus atque imagines

Ducant triumphales tuum:

Nec sit marita quae rotundioribus

Onusta baccis ambulet,

Quid, quod libelli Stolorum inter sericos 15

Jacere pulvillos amant?

Illiterati num minus nervi rigent?

Minusve languet fascinum?

Quod ut superbo provoces ab inguine,

Ore allaborandum est tibi. 20

O D E IX.

A D M A E C E N A T E M.

QUANDO repostum Gaecebum ad festas dapes,
Victore laetus Caesare,

Tecum sub alta (sic Jovi gratum) domo,

Beate Maecenas, bibam,

Sonante mistum tibiis carmen lyra, 5

Hac Dorium, illis Barbarum?

Ut nuper; actus cum freto Neptunius

Dux fugit uestis navibus,

Minatus Urbi vincla, quae detraxerat

Servis amicus perfidis. 10

Romanus (eheu! posteri negabitis)

Emancipatus feminae

Fert vallum et arma miles, et spadonibus

Servire rugosis potest: 15

Interque signa turpe militaria

Sol aspicit conopeum.

Ad hunc frementes verterunt bis mille equos

Galli, canentes Caesarem:

Hostiliumque

Hostiliumque navium portu latent

Puppes finistrorsum citae. O

20

Io triumphæ; tu moraris aureos

Currus, et intactas boves.

Io triumphæ; nec Jugurthino parem.

Bello reportasti ducem;

Neque Africano, cui super Carthaginem

25

Virtus sepulcrum condidit.

Terra marique victus hostis, Punico

Lugubre mutavit sagum.

Aut ille centum nobilem Cretam urbibus

Ventis iturus non suis,

30

Exercitatus aut petit Syrtes Noto,

Aut fertur incerto mari.

Capaciores affer huc, puer, scyphos,

Et Chia vina aut Lesbica;

Vel, quod fluentem nauseam coerceat,

35

Metire nobis Caecubum.

Curam metumque Caesaris rerum juvat

Dulci Lyæo solve.

ODE X.

IN MAEVIUM.

MALA soluta navis exit alite
 Ferens olentem Maevium.
 Ut horridis utrumque verberes latus,
 Auster, memento fluctibus.
 Niger rudentes Eurus, inverso miti,
 Fractosque remos differat,
 Insurgat Aquilo, quantus altis montibus
 Frangit trementes ilices,
 Nec sidus atra nocte arcticum apparent,
 Qua tristis Orion cadit:
 Quietiore nec feratur aequare
 Quam Graia victorum manus;
 Cum Pallas usto vertit iram ab Ilio
 In impiam Ajacis ratem.
 O quantus instat navitis sudor tuis,
 Tibique pallor luteus,
 Et illa non virilis ejulatio,
 Preces & aversum ad Jovem;
 Ionius udo cum remugiens finus
 Noto carinam ruperit!
 Opima quod si praeda curvo litore
 Porrecta mergos juveris;

Libidinofus

Libidinosus immolabitur caper,

Et agna Tempestatibus.

ODE XI.

AD PETTIUM.

PETTI, nihil me, sicut antea, juvat

Scribere versiculos, amore percussum gravi;

Amore, qui me, praeter omnes, expetit

Mollibus in pueris aut in puellis urere.

Hic tertius December, ex quo destiti

Inachia furere, filvis honorem decutit.

Heu me, per Urbem (nam pudet tanti mali)

Fabula quanta fui conviviorum et pœnitest,

In queis amantem et languor et silentium

Arguit, et latere petitus imo spiritus.

Contrane lucrum nil valere candidum

Fauperis ingenium, querebar, applorans tili;

Simul calentis inverecondus Deus

Fervidiore mero arcana promorat loco.

Quod si meis inæstuet præcordiis

Libera bilis, ut hæc ingrata ventis dividat

Fomenta, vulnus nil malum levantia;

Definet imparibus certare summotus pudor.

Ubi hæc severus te palam laudaveram,

Jussus abire domum, ferebar incerto pede

152 Q. HORATII FLACCI

Ad non amicos, heu, mihi postes, et heu,
 Limina dura ; quibus lumbos et infregi latus.
 Nunc, gloriantis quamlibet mulierculam
 Vincere mollitia, amor Lycisci me tenet :
 Unde expedire non amicorum queant 25
 Libera consilia, nec contumeliae graves ;
 Sed alius ardor, aut puellae candidae,
 Aut teretis pueri, longam renodantis comam.

O D E XX.

Q U I D tibi vis, mulier nigris dignissima barris ?
 Munera cur mihi, quidve tabellas
 Mittis, nec firmo juveni, neque naris obesae ?
 Namque sagacius unus odoror,
 Polypus, an gravis hirsutis cubet hircus in alis, 5
 Quam canis acer, ubi lateat sus.
 Quis sudor vietis, et quam malus undique membris
 Crescit odor ! cum pene soluto
 Indomitam properat rabiem sedare ; nec illi
 Jam manet humida creta, colorque 10
 Stercore fucatus crocodili ; jamque subando
 Tenta cubilia, tectaue rumpit.
 Vel mea cum sacvis agit fastidia verbis :
 Inachia langues minus ac me :
 Inachiam ter nocte potes ; mihi semper ad unum 15
 Mollis opus, pereat male, quae te

Lesbia,

Lesbia, quaerenti taurum, monstravit inertem:

Cum mihi Cous adesset Amyntas;

Cujus in indomito constantior inguine nervus,

Quam nova collibus arbor inhaeret.

20

Muricibus Tyriis iteratae vellera lanæ

Cui properabantur? tibi? nempe

Ne foret aequales inter conviva, magis quem

Diligeret mulier sua, quam te.

O ego non felix, quam tu fugis, ut pavet acres

25

Agna lupos, capreaeque leones.

O D E XIII.

A D A M I C O S.

HORRIDA tempestas coelum contraxit; et
imbres.

Nivesque deducunt Jovem: nunc mare nunc
filiae

Threicio Aquilone sonant. rapiamus, amici,

Occasionem de die: dumque virent genua,

Et decet, obducta solvatur fronte senectus.

5

Tu vina Torquato move consule pressa meo.

Caetera mitte loqui: Deus haec fortasse benigna

Reducet in sedem vice. nunc et Achaemenia

Perfundi nardo juvat, et fide Cyllenea

Levare diris pectora sollicitudinibus:

Nobilis

Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno:

Invicte, mortalis Dea nate puer Thetide,
Te manet Affaraci tellus, quam frigida parvi

Findunt Scamandri flumina, lubricus et Simois:
Unde tibi reditum certo subtemine Pareae 19

Rupere; nec mater domum caerulea te revohet.
Illic omne malum vino cantuque levato,
Deformis aegrimoniae, dulcibus alloquiis.

O D E XIV.

A D M A E C E N A T E M.

MOLLIS inertia cur tantam diffuderit imis
Oblivionem sensibus;

Pocula Lethaeos ut si ducentia somnos
Arente fauce traxerim,

Candide Maecenas, occidis saepe rogando. 5
Deus, Deus nam me vetat,

Inceptos, olim promissum carmen, iampos
Ad umbilicum adducere.

Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
Anacreonta Tejum; 10

Qui persaepe cava testudine flevis amorem
Non elaboratum ad pedem.

Ureris ipse miser: quod si non pulchrior ignis
Accendit obsessam Ilion,

Gaude

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

✓

25

Gaude forte tua, me libertina, neque uno
Contenta, Phryne macerat.

ODE XV.

AD NEAERAM.

NOX erat, et coelo fulgebat luna sereno
Inter minora fidera;
Cum tu magnorum numen laesura Deorum
In verba jurabas mea,
Arctius atque edera procerâ astringitur illex,
Lentis adhaerens brachiis;
Dum pecori lupo, et nautis infestus Orion
Turbaret hibernum mare;
Intonsosque agigaret Apollinis aura capillos,
Fore hunc amorem mutuum.
O dolitura mea multum virtute, Neaera:
Nam si quid in Flacco viri est,
Non feret assiduas potiori te dare noctes;
Et quaeret iratus parem:
Nec semel offensae cedet constantia formae,
Si certus intrarit dolor.
At tu, quicumque es felicior, atque meo nunc
Superbus incedis malo;
Sis pecore et multa dives tellure licebit,
Tibique Pactolus fluat,

Nec

Nec te Pythagorae fallant arcana renati,
 Formaue vincas Nirca;
 Eheu, translatos alio moerebis amores:
 Ast ego vicissim rifero.

O D E XVI.

A D P O P U L U M R O M A N U M.

ALTERA jam teritur bellis civilibus aetas;
 Suis et ipsa Roma viribus ruit.
 Quam neque finitimi valuerunt perdere Marfi,
 Minacis aut Etrusca Porſenae manus,
 Aemula nec virtus Capuae, nec Spartacus acer,
 Novisque rebus infidelis Allobrox;
 Nec fera caerulea domuit Germania pube,
 Parentibusque abominatus Annibal;
 Impia perdemus devoti sanguinis aetas:
 Ferisque rursus occupabitur solum.
 Barbarus, heu, cineres infistet victor, et Urbem
 Eques sonante verberabit ungula;
 Quaeque carent ventis et solibus ossa Quirini
 (Nefas videre) dissipabit insolens.
 Forte quid expediat, communiter, aut melior pars,
 Malis carere quaeritis laboribus.
 Nulla fit hac potior sententia: (Phocaeorum
 Velut profugit exsecrata civitas.

Agros atque lares patrios, habitandaque fana

Apris reliquit et rapacibus lupis) 20

Ire, pedes quocunque ferent, quocunque per undas

Notus vocabit, aut protervus Africus.

Sic placet? an melius quis habet suadere? secunda

Ratem occupare quid moramur alite?

Sed juremus in haec: simul imis saxa renarint 25

Vadis levata, ne redire fit nefas:

Neu conversa domum pigeat dare lintea, quando

Padus Matina laverit cacumina;

In mare seu celsus procurrerit Apenninus,

Novaque monstra junxerit libidine 30

Mirus amor; juvet ut tigres subsidere cervis,

Adulteretur et columba miluo;

Credula nec rayos timeant armenta leones;

Ametque falsa levis hircus aequora.

Haec, et quae poterunt reditus abscindere dulces, 35

Eamus omnis exsecrata civitas,

Aut pars indocili melior grege: mollis et exspes

Inominata perprimat cubilia.

Vos quibus est virtus, muliebre tollite luctum,

Etrusca praeter et volate litora. 40

Nos manet Oceanus circumvagus: arva, beata

Petamus arva, divites et insulas,

Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis,

Et imputata floret usque vinea;

Germinat

Germinat et nunquam fallentis termes olivae, 43

Suamque pulla ficus ornat arborem;

Mella cava manant ex ilice, montibus altis

Levis crepante lympa defilit pede.

Illic injussae veniunt ad mulctra capellae,

Refertque tenta grex amicus uber; 50

Nec vespertinus circumgemit ursus ovile,

Nec intumescit alta viperis humus:

Pluraque felices mirabimur; ut neque largis

Aquosus Eurtus arva radat imbribus,

Pingua nec fletis urantur semina glebis; 55

Utrumque rege temperante coelitus.

Non huc Argoo contendit remige pinus,

Neque impudica Colchis intulit podem:

Non huc Sidonii torserunt cornua nautae,

Laboriosa nec cohors Ulyssæ. 60

Nulla nocent pecori contagia: nullius astri

Gregem aestuosa torret impotentia,

Jupiter illa piae secrevit litora genti;

Ut inquinavit aere tempus aureum:

Aere, dehinc ferro duravit secula; quorum 65

Piis secunda, vate me, datur fuga.

ODE XVII.

AD CANIDIAM.

JAM jam efficaci do manus scientiae ;
Supplex et oro regna per Proserpinae,
Per et Dianae non movenda numina,
Per atque libros carminum valentium
Refixa coelo devocare fidera ; 5
Canidia, parce vocibus tandem sacris,
Citumque retro solve, solve turbinem.
Movit nepotem Telephus Nereum,
In quem superbus ordinarat agmina
Myrorum, et in quem tela acuta torserat, 10
Luxere matres Iliac addictum feris
Alitibus atque canibus homicidam Hectorem ;
Postquam relictis moenibus rex procidit,
Fleu, pervicacis ad pedes Achillei.
Setosa duris exuere pellibus 15
Laboriosi remiges Ulyssæi,
Volente Circe, membra : tunc mens et somnus
Relatus, atque notus in vultus honor,
Dedi satis superque poenarum tibi,
Amata nautis multum et institoribus. 20
Fugit juvenas, et verecundus color
Reliquit ; ossa pelle amicta lûrida :

Tuis capillus albus est odoribus.
Nullum a labore me reclinat otium :
Urget diem nox, et dies noctem : neque est 25
Levare tenta spiritu praecordia.
Ergo negatum vincor ut credam miser,
Sabella pectus increpare carmina,
Caputque Marsa diffilire naenia.
Quid amplius vis ? o mare ! o terra ! ardeo, 30
Quantum neque atro delibutus Hercules
Nessi cruore, nec Sicana fervida
Furens in Aetna flamma. tu, donec cinis
Injuriis aridus ventis ferar,
Cales venenis officina Colchicis. 35
Quae finis ? aut quod me manet stipendium ?
Effare : iussas cum fide poenas luam ;
Paratus expiare, seu poposceris
Centum juvencis, five mendaci lyra
Voles sonari : tu pudica, tu proba 40
Perambulabis astra fidus aureum.
Infamis Helenae Castor offensus vice,
Fratерque magni Castoris, victi prece,
Ademta vati reddidere lumina.
Et tu (potes nam) solve me dementia, 45
O nec paternis obsoleta sordibus,
Nec in sepulcris pauperum prudens anus
Novendiales dissipare pulveres.

Tibi hospitale pectus, et purae manus ;
 Tuusque venter partumeius ; et tuo 50
 Cruore rubros obstetrix pannos lavit,
 Utcunque fortis exfilis puerpera.

CANIDIAE RESPONSIO.

QUID obseratis auribus fundis preces ?
 Non saxa nudis furdiora navitis
 Neptunus alto tundit hibernus salo. 55
 Inultus ut tu riseris Cotyttia
 Vulgata, sacrum liberi Cupidinis ?
 Et Esquilini pontifex venefici
 Impune ut Urbem nomine impleris meo ?
 Quid proderit ditasse Pelignas anus 60
 Velociusve miscuisse toxicum,
 Si tardiora fata te votis manent ?
 Ingrata misero vita ducenda est, in hoc,
 Novis ut usque suppetas doloribus.
 Optat quietem Pelopis infidi pater, 65
 Egens benignae Tantalus semper dapis ;
 Optat Prometheus obligatus aliti :
 Optat supremo collocare Sisyphus
 In monte saxum : sed vetant leges Jovis.
 Voles modo altis defilire turribus, 70
 Modo ense pectus Norico recludere ;
 Frustraque vincla gutturi innectes tuo,

M

Fastidiosa

162 Q. HORATII FLACCI &c.

Fastidiosa tristis aegrimonia.

Vectabor humeris tunc ego inimicis eques ;

Meaeque terra cedit insolentiae.

75

An quae movere cereas imagines,

(Ut ipse nosti curiosus) et polo

Deripere lunam vocibus possim meis,

Possim crematos excitare mortuos,

Desiderique temperare poculum ;

80

Plorem artis in te nil valentis exitum ?

QUINTI

Q U I N T I
H O R A T I I F L A C C I
C A R M E N S E C U L A R E .

PHOEBE, filvarumque potens Diana,
Lucidum coeli decus, o colendi
Semper, et culti, date quae precamur
Tempore sacro;

Quo Sibyllini monuere versus, 5
Virgines lectas puerosque castos,
Dis, quibus septem placuere colles,
Dicere carmen.

Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis et celas, aliisque et idem 10
Nasceris; possis nihil urbe Roma
Visere majus.

Rite maturos aperire partus
Lenis Ilithyia, tuere matres;
Sive tu Lucina probas vocari, 15
Seu Genitalis.

Diva, producas sobolem; Patrumque
Prosperes decreta super jugandis

Feminis, prolisque novae feraci

Lege marita :

20

Certus undenos decies per annos

Orbis ut cantus referatque ludos

Ter die claro, totiesque grata

Nocte frequentes.

Vosque veraces cecinisse Parcae,

25

Quod semel dictum est, stabilisque rerum

Terminus fervet, bona jam peractis

Jungite fata.

Fertilis frugum pecorisque tellus

Spicea donet Cererem corona :

30

Nutrient foetus et aquae salubres,

Et Jovis aurae.

Condito mitis placidusque telo

Supplices audi pueros, Apollo :

Siderum regina bicornis audi,

35

Luna, puellas,

Roma si vestrum est opus, Iliaeque

Litus Etruscum tenere turmae,

Iussa pars mutare lares et urbem

Sospite cursu :

40

Cui per ardentem sine fraude Trojam

Castus Aeneas patriae superstes

Liberum munivit iter, daturus

Plura relictis :

Di

CARMEN SECLARE. 165

Di probos mores docili juventae, 45

Di senectuti placidae quietem,

Romulae genti date remque, prolemque,

Et decus omne.

Quique vos bobus veneratur albis

Clarus Anchisae Venerisque sanguis, 50

Imperet bellante prior, jacentem

Lenis in hostem.

Jam mari terraque manus potentes

Medus, Albanasque timet secures :

Jam Scythae responsa petunt, superbi 55

Nuper et Indi.

Jam Fides, et Pax, et Honor, Pudorque

Priscus, et neglecta redire Virtus

Audet ; apparetque beata pleno

Copia cornu. 60

Augur, et fulgente decorus arcu

Phoebus, acceptusque novem Camenis,

Qui salutari levat arte fessos

Corporis artus ;

Si Palatinas videt aequus arces 65

Remque Romanam, Latiumque felix,

Alterum in lustrum, meliusque semper

Proroget aevum.

Quaeque Aventinum tenet Algidumque,

Quindecim Diana preces virorum 70

186 HORATII FLACCI &C.

Quies; et votis puerorum amicas

Applicet aures.

Haec Jovem sentire, Deosque cunctos,

Spem bonam certamque domum reporto,

Doctus et Phoebi chorus et Dianae

75

Dicere laudes.

QUINTI

